

Πρὸς Ἑβραίους

Πολυμερῶς¹ καὶ πολυτρόπως² πάλαι³ ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν **1**
 τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ,
 ὃν ἔθηκεν κληρονόμον⁴ πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ὃς ὢν **2**
 ἀπαύγασμα⁵ τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ⁶ τῆς ὑποστάσεως⁷ αὐτοῦ, φέρων
 τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν⁸
 ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν⁹ ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης
 ἐν ὑψηλοῖς,¹¹ τοσοῦτῳ¹² κρείττων¹³ γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσω **4**
 διαφορώτερον¹⁴ παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν¹⁵ ὄνομα. Τίνι γὰρ εἶπέν **5**
 ποτε¹⁶ τῶν ἀγγέλων, Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον¹⁷ γεγέννηκά σε; Καὶ
 πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; **6**
 Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ¹⁸ τὸν πρωτότοκον¹⁹ εἰς τὴν οἰκουμένην²⁰ λέγει,
 Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς **7**
 ἀγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς
 λειτουργοὺς²¹ αὐτοῦ πυρὸς φλόγα: ²² πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ **8**
 θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος: ῥάβδος²³ εὐθύτητος²⁴ ἢ ῥάβδος²³ τῆς

¹ πολυμερῶς, in various parts, in many parts. ² πολυτρόπως, in many ways. ³ πάλαι, long ago, of old. ⁴ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ⁵ ἀπαύγασμα, τος, τό, radiance, effulgence. ⁶ χαρακτήρ, ἥρος, ὁ, impress, exact representation. ⁷ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁸ καθαρισμός, οὔ, ὁ, cleansing, purification. ⁹ καθίζω, seat, sit. ¹⁰ μεγαλωσύνη, ης, ἡ, greatness, majesty. ¹¹ ὑψηλός, high, lofty. ¹² τοσοῦτος, so great, so much. ¹³ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁴ διάφορος, various, different. ¹⁵ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁶ ποτέ, once, at some time. ¹⁷ σήμερον, today, now. ¹⁸ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁹ πρωτότοκος, first-born. ²⁰ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²¹ λειτουργός, οὔ, ὁ, minister, servant. ²² φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²³ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ²⁴ εὐθύτης, ητος, ἡ, righteousness, uprightness.

βασιλείας σου. Ἦγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας¹ ἀνομίαν·² διὰ 9
 τοῦτο ἔχρισέν³ σε ὁ θεός, ὁ θεός σου, ἔλαιον⁴ ἀγαλλιάσεως⁵ παρὰ τοὺς
 μετόχους⁶ σου. Καί, Σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας,⁷ καὶ 10
 ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολούνται, σὺ δὲ 11
 διαμένεις·⁸ καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,⁹ καὶ ὥσει¹⁰ 12
 περιβόλαιον¹¹ ἐλίξεις¹² αὐτούς, καὶ ἀλλαγῇσονται·¹³ σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ
 τὰ ἔτη¹⁴ σου οὐκ ἐκλείψουσιν.¹⁵ Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν 13
 ποτε,¹⁶ Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς¹⁷ σου ὑποπόδιον¹⁸
 τῶν ποδῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ¹⁹ πνεύματα, εἰς 14
 διακονίαν²⁰ ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν²¹
 σωτηρίαν;²²

Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως²³ ἡμᾶς προσέχειν²⁴ τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μήποτε²⁵ 2
 παραρρῶμεν.²⁶ Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος,²⁷ 2
 καὶ πᾶσα παράβασις²⁸ καὶ παρακοή²⁹ ἔλαβεν ἔνδικον³⁰ μισθαποδοσίαν,³¹
 πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα³² τηλικαύτης³³ ἀμελήσαντες³⁴ σωτηρίας;²² 3
 Ὅτις, ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων
 εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,³⁵ συνεπιμαρτυροῦντος³⁶ τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ 4

¹ μισέω, hate, detest. ² ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ³ χρίω, anoint. ⁴ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ⁵ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ⁶ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ⁷ θεμελιόω, lay a foundation, found. ⁸ διαμένω, remain, continue. ⁹ παλαιόω, make or become old, obsolete. ¹⁰ ὥσει, like, about. ¹¹ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ¹² ἐλίσσω, roll up, coil. ¹³ ἀλλάσσω, change, alter. ¹⁴ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁵ ἐκλείπω, fail, cease. ¹⁶ ποτέ, once, at some time. ¹⁷ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹⁸ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹⁹ λειτουργικός, engaged in special service. ²⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²¹ κληρονομέω, inherit, obtain. ²² σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁴ προσέχω, take head of, attend to. ²⁵ μήποτε, never, lest perchance. ²⁶ παραρρέω, be washed away, drift away. ²⁷ βέβαιος, firm, secure. ²⁸ παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ²⁹ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ³⁰ ἐνδικός, righteous, just. ³¹ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ³² ἐκφεύγω, flee away, flee out. ³³ τηλικαύτος, so great, so large. ³⁴ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ³⁵ βεβαιόω, confirm, secure. ³⁶ συνεπιμαρτυρέω, bear witness together with.

τέρασιν,¹ καὶ ποικίλαις² δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς,³
κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.⁴

Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν⁵ τὴν οἰκουμένην⁶ τὴν μέλλουσιν, περὶ ἧς 5
λαλοῦμεν. Διεμαρτύρατο⁷ δέ ποῦ⁸ τις λέγων, Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι 6
μιμνήσκη⁹ αὐτοῦ; Ἡ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ¹⁰ αὐτόν; 7
Ἥλαττωσας¹¹ αὐτὸν βραχύ¹² τι παρ' ἀγγέλους: δόξῃ καὶ τιμῇ¹³
ἐστεφανώσας¹⁴ αὐτόν: πάντα ὑπέταξας⁵ ὑποκάτω¹⁵ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 8
Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι⁵ αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον.
Νῦν δὲ οὐπω¹⁷ ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.⁵ Τὸν δὲ βραχύ¹² 9
τι παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένον¹¹ βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα¹⁸ τοῦ
θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ¹³ ἐστεφανωμένον,¹⁴ ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ
παντὸς γεύσῃται¹⁹ θανάτου. Ἐπρεπεν²⁰ γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ 10
δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν²¹ τῆς
σωτηρίας²² αὐτῶν διὰ παθημάτων¹⁸ τελειῶσαι.²³ Ὁ τε γὰρ ἁγιαζὼν²⁴ καὶ 11
οἱ ἁγιαζόμενοι,²⁴ ἐξ ἑνὸς πάντες: δι' ἣν αἰτίαν²⁵ οὐκ ἐπαισχύνεται²⁶
ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, Ἀπαγγελῶ²⁷ τὸ ὄνομά σου τοῖς 12
ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω²⁸ σε. Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι 13

¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ² ποικίλος, varied, manifold. ³ μερισμός, οὔ, ὁ, division, distribution. ⁴ θέλησις, εως, ἡ, will, willing. ⁵ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁸ ποῦ, somewhere, about. ⁹ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹⁰ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹¹ ἡλαττώ, make lower, decrease. ¹² βραχύς, short, little. ¹³ τιμή, ἧς, ἡ, honor, price. ¹⁴ στεφανόω, crown, reward. ¹⁵ ὑποκάτω, under, below. ¹⁶ ἀνυπότακτος, not subject to rule, rebellious. ¹⁷ οὐπω, not yet. ¹⁸ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁹ γεύομαι, taste, experience. ²⁰ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ²¹ ἀρχηγός, οὔ, ὁ, founder, leader. ²² σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²³ τελειόω, fill, fulfill. ²⁴ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ²⁵ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁶ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ²⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ²⁸ ὑμνέω, sing to, praise.

πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν, Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ
 θεός. Ἐπεὶ¹ οὖν τὰ παιδιά κεκοινωνήκεν² σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς **14**
 παραπλησίως³ μετέσχεν⁴ τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ⁵
 τὸν τὸ κράτος⁶ ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν διάβολον,⁷ καὶ **15**
 ἀπαλλάξῃ⁸ τούτους, ὅσοι φόβῳ⁹ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἐνοχοί¹⁰
 ἦσαν δουλείας.¹¹ Οὐ γὰρ δήπου¹² ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται,¹³ ἀλλὰ **16**
 σπέρματος¹⁴ Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.¹⁵ Ὅθεν¹⁵ ὀφείλει¹⁶ κατὰ πάντα **17**
 τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι,¹⁷ ἵνα ἐλεήμων¹⁸ γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς
 τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι¹⁹ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. Ἐν ᾧ γὰρ **18**
 πέπονθεν²⁰ αὐτὸς πειρασθεῖς,²¹ δύναται τοῖς πειραζομένοις²¹ βοηθῆσαι.²²

Ὅθεν,¹⁵ ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως²³ ἐπουρανίου²⁴ μέτοχοι,²⁵ κατανοήσατε²⁶ **3**
 τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας²⁷ ἡμῶν Ἰησοῦν χριστόν, **2**
 πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ
 αὐτοῦ. Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωϋσῆν ἡξίωται,²⁸ καθ' ὅσον **3**
 πλείονα τιμὴν²⁹ ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας³⁰ αὐτόν. Πᾶς γὰρ οἶκος **4**
 κατασκευάζεται³⁰ ὑπὸ τινος· ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας³⁰ θεός. Καὶ **5**
 Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων,³¹ εἰς μαρτύριον

¹ ἐπεὶ, when, since. ² κοινωνέω, have a share of, share. ³ παραπλησίως, similarly, likewise. ⁴ μετέχω, partake of, share in. ⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁶ κράτος, οὐς, τό, power, dominion. ⁷ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ⁸ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁰ ἐνοχος, involved in, liable. ¹¹ δουλεία, ας, ἡ, slavery, bondage. ¹² δήπου, of course, surely. ¹³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁴ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁵ ὅθεν, from where, from which. ¹⁶ ὀφείλω, owe, ought. ¹⁷ ὁμοίω, make like, liken. ¹⁸ ἐλεήμων, merciful, sympathetic. ¹⁹ ἰλάσκομαι, propitiate, expiate. ²⁰ πάσχω, suffer, am acted upon. ²¹ πειράζω, test, tempt. ²² βοηθέω, come to the aid of. ²³ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ²⁴ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁵ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ²⁶ κατανοέω, observe, understand. ²⁷ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ²⁸ ἡξίω, consider worthy. ²⁹ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ³⁰ κατασκευάζω, prepare, build. ³¹ θεράπων, οντος, ὁ, attendant, servant. ³² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness.

τῶν λαληθησομένων: χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ: οὗ οἶκός 6

ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν¹ καὶ τὸ καύχημα² τῆς ἐλπίδος μέχρι

τέλους⁴ βεβαίαν⁵ κατάσχωμεν.⁶ Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, 7

Σήμερον⁷ ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε⁸ τὰς καρδίας 8

ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ,⁹ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ¹⁰ ἐν

τῇ ἐρήμῳ,¹¹ οὗ¹² ἐπείρασάν¹³ με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν¹⁴ με, καὶ 9

εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα¹⁵ ἔτη.¹⁶ Διὸ προσώχθισα¹⁷ τῇ γενεᾷ¹⁸ 10

ἐκείνη, καὶ εἶπον, Ἄει¹⁹ πλανῶνται²⁰ τῇ καρδίᾳ: αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν

τὰς ὁδοὺς μου: ὡς ὤμοσα²¹ ἐν τῇ ὀργῇ²² μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν 11

κατάπαυσίν²³ μου. Βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε²⁴ ἔσται ἐν τινι ὑμῶν 12

καρδία πονηρὰ ἀπιστίας²⁵ ἐν τῷ ἀποστῆναι²⁶ ἀπὸ θεοῦ ζώντος: ἀλλὰ 13

παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἄχρι²⁷ οὗ τὸ σήμερον⁷

καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ⁸ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτη²⁸ τῆς ἀμαρτίας: 14

μέτοχοι²⁹ γὰρ γεγονάμεν τοῦ χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς

ὑποστάσεως³⁰ μέχρι³ τέλους⁴ βεβαίαν⁵ κατάσχωμεν: ἐν τῷ λέγεσθαι, 15

Σήμερον⁷ ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε⁸ τὰς καρδίας

ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.⁹ Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν, 16

ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου³² διὰ Μωϋσέως. Τίσιν δὲ 17

¹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ² καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ³ μέχρι, until, as far as (gen). ⁴ τέλος, ους, τό, end, purpose. ⁵ βέβαιος, firm, secure. ⁶ κατέχω, hold back, hold fast. ⁷ σήμερον, today, now. ⁸ σκληρύνω, harden. ⁹ παραπικρασμός, οὐ, ὁ, rebellion, provocation. ¹⁰ πειρασμός, οὐ, ὁ, temptation, trial. ¹¹ ἐρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹² οὐ, where, when. ¹³ πειράζω, test, tempt. ¹⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁵ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁶ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁷ προσοχθίζω, be angry, am displeased with. ¹⁸ γενεά, ας, ἡ, generation. ¹⁹ αἰ, always, ever. ²⁰ πλανᾶω, deceive, lead astray. ²¹ ὀμνύω, swear, take an oath. ²² ὀργή, ης, ἡ, wrath, anger. ²³ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ²⁴ μήποτε, never, lest perchance. ²⁵ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ²⁶ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁷ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁸ ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ²⁹ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ³⁰ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ³¹ παραπικραίνω, embitter, provoke. ³² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt.

προσώχθισεν¹ τεσσαράκοντα² ἔτη;³ Οὐχὶ τοῖς ἀμαρτήσασιν,⁴ ὧν τὰ
 κῶλα⁵ ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ;⁶ Τίσιν δὲ ὤμοσεν⁷ μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν 18
 κατάπαυσιν⁸ αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν;⁹ Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ 19
 ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.¹⁰

Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε¹¹ καταλειπομένης¹² ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν 4
 κατάπαυσιν⁸ αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι.¹³ Καὶ γὰρ ἐσμεν 2
 εὐηγγελισμένοι, καθάπερ¹⁴ καὶ ἐκεῖνοι:¹⁵ ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν¹⁶ ὁ λόγος τῆς
 ἀκοῆς¹⁷ ἐκείνους, μὴ συγκεκριμένους¹⁸ τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. 3
 Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν⁸ οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν,
 Ὡς ὤμοσα⁷ ἐν τῇ ὀργῇ¹⁹ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν⁸ μου:
 καίτοι²⁰ τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς²¹ κόσμου γενηθέντων. Εἶρηκεν γὰρ 4
 που²² περὶ τῆς ἐβδόμης²³ οὕτως,²⁴ Καὶ κατέπαυσεν²⁵ ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 τῇ ἐβδόμῃ²³ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ: καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ 5
 εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν⁸ μου. Ἐπεὶ²⁶ οὖν ἀπολείπεται²⁷ τινὰς 6
 εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον²⁸ εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι'
 ἀπειθείαν,²⁹ πάλιν τινὰ ὀρίζει³⁰ ἡμέραν, Σήμερον,³¹ ἐν Δαυὶδ λέγων, 7
 μετὰ τοσοῦτον³² χρόνον, καθὼς εἶρηται, Σήμερον³¹ ἐὰν τῆς φωνῆς

¹ προσοχθίζω, be angry, am displeased with. ² τεσσαράκοντα, forty, 40. ³ ἔτος, ους, τό, year. ⁴ ἀμαρτάνω, sin. ⁵ κῶλον, ου, τό, dead body, corpse. ⁶ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁷ ὀμνύω, swear, take an oath. ⁸ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁹ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁰ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ¹¹ μήποτε, never, lest perchance. ¹² καταλείπω, leave, leave behind. ¹³ ὑστερέω, lack, need. ¹⁴ καθάπερ, even as, just as. ¹⁵ καὶ ἐκεῖνος, and he, and she. ¹⁶ ὠφελέω, profit, help. ¹⁷ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹⁸ συγκεκριάννυμι, blend, unite. ¹⁹ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ²⁰ καίτοι, yet, although. ²¹ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ²² ποῦ, somewhere, about. ²³ ἐβδομος, seventh. ²⁴ οὕτως, thus, so. ²⁵ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ²⁶ ἐπεὶ, when, since. ²⁷ ἀπολείπω, leave, leave behind. ²⁸ πρότερον, formerly, before. ²⁹ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ³⁰ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ³¹ σήμερον, today, now. ³² τοσοῦτος, so great, so much.

αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε¹ τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς 8
 Ἰησοῦς κατέπαυσεν,² οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. 9
 Ἄρα³ ἀπολείπεται⁴ σαββατισμὸς⁵ τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς 10
 τὴν κατάπαυσιν⁶ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν² ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ,
 ὥσπερ⁷ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός. Σπουδάσωμεν⁸ οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην 11
 τὴν κατάπαυσιν,⁶ ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι⁹ πέσῃ τῆς
 ἀπειθείας.¹⁰ Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐνεργής,¹¹ καὶ τομώτερος¹² 12
 ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν¹³ δίστομον,¹⁴ καὶ διϊκνούμενος¹⁵ ἄχρι¹⁶ μερισμοῦ¹⁷
 ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν¹⁸ τε καὶ μυελῶν,¹⁹ καὶ κριτικὸς²⁰
 ἐνθυμήσεων²¹ καὶ ἐννοιῶν²² καρδίας. Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις²³ ἀφανής²⁴ 13
 ἐνώπιον αὐτοῦ: πάντα δὲ γυμνὰ²⁵ καὶ τετραχληλισμένα²⁶ τοῖς ὀφθαλμοῖς
 αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα²⁷ τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν 14
 υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν²⁸ τῆς ὁμολογίας.²⁹ Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ 15
 δυνάμενον συμπαθῆσαι³⁰ ταῖς ἀσθενείαις³¹ ἡμῶν, πεπειραμένον³² δὲ
 κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα,³³ χωρὶς³⁴ ἁμαρτίας. Προσερχώμεθα οὖν 16

¹ σκληρύνω, harden. ² καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ³ ἄρα, so, then. ⁴ ἀπολείπω, leave, leave behind. ⁵ σαββατισμός, οὐ, ὁ, sabbath rest, sabbath observance. ⁶ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁷ ὥσπερ, just as, even as. ⁸ σπουδάζω, hasten, be eager. ⁹ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ¹⁰ ἀπειθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ¹¹ ἐνεργής, effective, active. ¹² τομώτερος, sharper, keener. ¹³ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ¹⁴ δίστομος, two-edged. ¹⁵ διϊκνέομαι, pierce, penetrate. ¹⁶ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁷ μερισμός, οὐ, ὁ, division, distribution. ¹⁸ ἁρμός, οὐ, ὁ, joint, joint of the body. ¹⁹ μυελός, ου, ὁ, marrow. ²⁰ κριτικός, able to judge, critical. ²¹ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ²² ἐννοια, ας, ἡ, thought, intention. ²³ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²⁴ ἀφανής, invisible, hidden. ²⁵ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²⁶ τετραχλίζω, am laid bare, laid open. ²⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁸ κρατέω, grasp, lay hold of. ²⁹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ³⁰ συμπαθέω, sympathize with, have compassion on. ³¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ³² πειράω, try, attempt. ³³ ὁμοιότης, ητος, ἡ, likeness, similarity. ³⁴ χωρίς, separate, apart from (gen).

μετὰ παρρησίας¹ τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον,² καὶ χάριν
εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον³ βοήθειαν.⁴

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων **5**
καθίσταται⁵ τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ⁶ δῶρά⁷ τε καὶ θυσίας⁸ ὑπὲρ
ἁμαρτιῶν: μετριοπαθεῖν⁹ δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν¹⁰ καὶ πλανωμένοις,¹¹ **2**
ἐπεὶ¹² καὶ αὐτὸς περικείται¹³ ἀσθένειαν:¹⁴ καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει,¹⁵ **3**
καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ, προσφέρειν⁶ ὑπὲρ
ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν,¹⁶ ἀλλὰ καλούμενος **4**
ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθάπερ¹⁷ καὶ Ἀαρὼν. Οὕτως¹⁸ καὶ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν **5**
ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱὸς μου εἶ
σύ, ἐγὼ σήμερον¹⁹ γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς²⁰ **6**
εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν²¹ Μελχισεδέκ.²² Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς **7**
σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις²³ τε καὶ ἱκετηρίας²⁴ πρὸς τὸν δυνάμενον σῶζειν
αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς²⁵ ἰσχυρᾶς²⁶ καὶ δακρύων²⁷ προσενέγκας,
καὶ εἰσακουσθεὶς²⁸ ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,²⁹ καίπερ³⁰ ὢν υἱός, ἔμαθεν³¹ ἄφ' **8**
ὧν ἔπαθεν³² τὴν ὑπακοήν,³³ καὶ τελειωθεὶς³⁴ ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν³⁵ **9**
αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος³⁶ σωτηρίας³⁷ αἰωνίου: προσαγορευθεὶς³⁸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ **10**

¹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ² ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy. ³ εὐκαιρος, timely, suitable. ⁴ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ⁵ καθίστημι, set, constitute. ⁶ προσφέρω, bring to, offer. ⁷ δῶρον, ου, τό, gift, present. ⁸ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁹ μετριοπαθέω, moderate one's feelings, deal gently. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹¹ πλανᾶω, deceive, lead astray. ¹² ἐπεὶ, when, since. ¹³ περικίμαι, be around, surround. ¹⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁵ ὀφείλω, owe, ought. ¹⁶ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ¹⁷ καθάπερ, even as, just as. ¹⁸ οὕτως, thus, so. ¹⁹ σήμερον, today, now. ²⁰ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ²¹ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ²² Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ²³ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²⁴ ἱκετηρία, ας, ἡ, supplication, entreaty. ²⁵ κραυγή, ἡς, ἡ, outcry, crying. ²⁶ ἰσχυρός, strong, mighty. ²⁷ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²⁸ εἰσακούω, listen, hear. ²⁹ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ³⁰ καίπερ, although. ³¹ μανθάνω, learn, ascertain. ³² πάσχω, suffer, am acted upon. ³³ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ³⁴ τελειόω, fill, fulfill. ³⁵ ὑπακούω, obey, listen. ³⁶ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ³⁷ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ³⁸ προσαγορεύω, call by name, designate.

ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν¹ Μελχισεδέκ.²

Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμηνευτός³ λέγειν, ἐπεὶ⁴ νωθροί⁵ 11

γεγόνετε ταῖς ἀκοαῖς.⁶ Καὶ γὰρ ὀφείλοντες⁷ εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν 12

χρόνον, πάλιν χρειάν⁸ ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα⁹ τῆς

ἀρχῆς τῶν λογίων¹⁰ τοῦ θεοῦ· καὶ γεγόνετε χρειάν⁸ ἔχοντες γάλακτος,¹¹

καὶ οὐ στερεᾶς¹² τροφῆς.¹³ Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων¹⁴ γάλακτος¹¹ ἄπειρος¹⁵ 13

λόγου δικαιοσύνης· νήπιος¹⁶ γὰρ ἐστίν. Τελείων¹⁷ δέ ἐστιν ἡ στερεὰ¹² 14

τροφή,¹³ τῶν διὰ τὴν ἑξίν¹⁸ τὰ αἰσθητήρια¹⁹ γεγυμνασμένα²⁰ ἐχόντων

πρὸς διάκρισιν²¹ καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα²² 6

φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον²³ καταβαλλόμενοι²⁴ μετανοίας²⁵ ἀπὸ

νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, βαπτισμῶν²⁶ διδαχῆς,²⁷ ἐπιθέσεώς 2

τε χειρῶν, ἀναστάσεώς²⁹ τε νεκρῶν, καὶ κρίματος³⁰ αἰωνίου. Καὶ τοῦτο 3

ποιήσωμεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπη³¹ ὁ θεός. Ἀδύνατον³² γὰρ τοὺς ἅπαξ³³ 4

φωτισθέντας,³⁴ γευσάμενους³⁵ τε τῆς δωρεᾶς³⁶ τῆς ἐπουρανίου,³⁷ καὶ

¹ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ² Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ³ δυσερμηνευτός, hard to explain. ⁴ ἐπεὶ, when, since. ⁵ νωθρός, lazy, sluggish. ⁶ ἀκοή, ἤς, ἡ, hearing, report. ⁷ ὀφείλω, owe, ought. ⁸ χρειά, ας, ἡ, need, necessity. ⁹ στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ¹⁰ λόγιον, οὐ, τό, saying, oracle. ¹¹ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ¹² στερεός, hard, firm. ¹³ τροφή, ἤς, ἡ, food, nourishment. ¹⁴ μετέχω, partake of, share in. ¹⁵ ἄπειρος, unacquainted with, unaccustomed to. ¹⁶ νήπιος, infant, child. ¹⁷ τέλειος, complete, perfect. ¹⁸ ἑξίς, εως, ἡ, maturity, condition. ¹⁹ αἰσθητήριον, οὐ, τό, faculty of perception, sense. ²⁰ γυμνάζω, train, undergo discipline. ²¹ διάκρισις, εως, ἡ, act of passing judgment. ²² τελειότης, ητος, ἡ, perfection, completeness. ²³ θεμέλιος, οὐ, ὁ, foundation. ²⁴ καταβάλλω, strike down, found. ²⁵ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²⁶ βαπτισμός, οὐ, ὁ, washing, cleansing. ²⁷ διδαχή, ἤς, ἡ, teaching, instruction. ²⁸ ἐπίθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ²⁹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ³⁰ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ³¹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ³² ἀδύνατος, impossible, unable. ³³ ἅπαξ, once, once for all. ³⁴ φωτίζω, give light, enlighten. ³⁵ γεύομαι, taste, experience. ³⁶ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ³⁷ ἐπουράνιος, heavenly, celestial.

μετόχους¹ γεννηθέντας πνεύματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσαμένους² θεοῦ 5
 ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας,³ πάλιν 6
 ἀνακαινίζειν⁴ εἰς μετάνοιαν,⁵ ἀνασταυροῦντας⁶ ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ
 θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας.⁷ Γῆ γὰρ ἡ πιούσα τὸν ἐπ' αὐτῆς 7
 πολλάκις⁸ ἐρχόμενον ὑετόν,⁹ καὶ τίκτουσα¹⁰ βοτάνην¹¹ εὖθετον¹² ἐκείνοις
 δι' οὓς καὶ γεωργεῖται,¹³ μεταλαμβάνει¹⁴ εὐλογίας¹⁵ ἀπὸ τοῦ θεοῦ: 8
 ἐκφέρουσα¹⁶ δὲ ἀκάνθας¹⁷ καὶ τριβόλους,¹⁸ ἀδόκιμος¹⁹ καὶ κατάρας²⁰
 ἐγγύς,²¹ ἥς τὸ τέλος²² εἰς καῦσιν.²³

Πεπεισμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα²⁴ καὶ ἐχόμενα 9
 σωτηρίας,²⁵ εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν: οὐ γὰρ ἄδικος²⁶ ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι²⁷ 10
 τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου²⁸ τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε²⁹ εἰς τὸ
 ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες³⁰ τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες.³⁰ 11
 Ἐπιθυμοῦμεν³¹ δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι²⁹ σπουδὴν³²
 πρὸς τὴν πληροφορίαν³³ τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους:²² ἵνα μὴ νωθροὶ³⁴ 12
 γένησθε, μιμηταί³⁵ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας³⁶
 κληρονομούντων³⁷ τὰς ἐπαγγελίας.

¹ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ² γεύομαι, taste, experience. ³ παραπίπτω, fall away, commit apostasy. ⁴ ἀνακαινίζω, renew, restore. ⁵ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁶ ἀνασταυρόω, crucify again. ⁷ παραδειγματίζω, expose, make an example of. ⁸ πολλάκις, often, many times. ⁹ ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹⁰ τίκτω, give birth to, bear. ¹¹ βοτάνη, ης, ἡ, herb, plant. ¹² εὖθετος, useful, fit. ¹³ γεωργέω, farm, cultivate. ¹⁴ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁵ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁶ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹⁷ ἀκάνθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ¹⁸ τρίβος, ου, ὁ, thistle, briar. ¹⁹ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ²⁰ κατάρα, ας, ἡ, curse, cursing. ²¹ ἐγγύς, near. ²² τέλος, ους, τό, end, purpose. ²³ καῦσις, εως, ἡ, burning, burning up. ²⁴ κρείσσων, stronger, more excellent. ²⁵ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²⁶ ἄδικος, unjust, unrighteous. ²⁷ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ²⁸ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁹ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ³⁰ διακονέω, serve, minister. ³¹ ἐπιθυμέω, desire, long for. ³² σπουδή, ης, ἡ, haste, diligence. ³³ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ³⁴ νωθρός, lazy, sluggish. ³⁵ μιμητής, οὔ, ὁ, imitator. ³⁶ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ³⁷ κληρονομέω, inherit, obtain.

Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγελιάμενος¹ ὁ θεός, ἐπεὶ² κατ' οὐδενὸς εἶχεν μείζονος³ 13
 ὁμόσαι,³ ὥμοσεν³ καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, Ἴ⁴ μὴν⁵ εὐλογῶν⁶ εὐλογήσω⁶ σε, 14
 καὶ πληθύνων⁷ πληθυνῶ⁷ σε. Καὶ οὕτως μακροθυμήσας⁸ ἐπέτυχεν⁹ τῆς 15
 ἐπαγγελίας. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσιν,³ καὶ 16
 πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας¹⁰ πέρας¹¹ εἰς βεβαίωσιν¹² ὁ ὅρκος.¹³ Ἐν ᾧ 17
 περισσότερον¹⁴ βουλόμενος¹⁵ ὁ θεὸς ἐπιδείξει¹⁶ τοῖς κληρονόμοις¹⁷ τῆς
 ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον¹⁸ τῆς βουλῆς¹⁹ αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν²⁰ ὅρκῳ,¹³ 18
 ἵνα διὰ δύο πραγμάτων²¹ ἀμεταθέτων,¹⁸ ἐν οἷς ἀδύνατον²² ψεύσασθαι²³
 θεόν, ἰσχυρὰν²⁴ παράκλησιν²⁵ ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες²⁶ κρατῆσαι²⁷ τῆς
 προκειμένης²⁸ ἐλπίδος· ἣν ὥς ἄγκυραν²⁹ ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ³⁰ τε 19
 καὶ βεβαίαν,³¹ καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον³² τοῦ καταπετάσματος:
 ὅπου πρόδρομος³⁴ ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν³⁵ 20
 Μελχισεδέκ³⁶ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ,³⁶ βασιλεὺς Σαλήμ,³⁷ ἱερεὺς³⁸ τοῦ θεοῦ τοῦ 7
 ὑψίστου,³⁹ ὁ συναντήσας⁴⁰ Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι⁴¹ ἀπὸ τῆς κοπῆς⁴²
 τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας⁶ αὐτόν, ᾧ καὶ δεκάτην⁴³ ἀπὸ πάντων 2

¹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ² ἐπεὶ, when, since. ³ ὁμνύω, swear, take an oath. ⁴ ἴ, truly, surely. ⁵ μὴν, ὁ, month, certainly. ⁶ εὐλογέω, bless. ⁷ πληθύνω, multiply, increase. ⁸ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ⁹ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ¹⁰ ἀντιλογία, ἀς, ἡ, dispute, contradiction. ¹¹ πέρας, ατος, τό, limit, end. ¹² βεβαίωσις, εως, ἡ, confirmation, ratification. ¹³ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ¹⁴ περισσός, excessive, abundant. ¹⁵ βούλομαι, wish, will. ¹⁶ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ¹⁷ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ¹⁸ ἀμετάθετος, unchangeable, unchanged. ¹⁹ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²⁰ μεσιτεύω, guarantee, mediate. ²¹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²² ἀδύνατος, impossible, unable. ²³ ψεύδομαι, lie. ²⁴ ἰσχυρός, strong, mighty. ²⁵ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²⁶ καταφεύγω, flee, take refuge. ²⁷ κρατέω, grasp, lay hold of. ²⁸ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ²⁹ ἄγκυρα, ἀς, ἡ, anchor. ³⁰ ἀσφαλής, certain, definite. ³¹ βέβαιος, firm, secure. ³² ἐσώτερος, within, inside (gen). ³³ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ³⁴ πρόδρομος, ου, ὁ, going before, forerunner. ³⁵ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ³⁶ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ³⁷ Σαλήμ, ἡ, Salem. ³⁸ ἱερεὺς, εως, ὁ, priest. ³⁹ ὑψιστος, highest, most high. ⁴⁰ συναντάω, meet with, hence to happen. ⁴¹ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁴² κοπή, ἡς, ἡ, miting, slaughter. ⁴³ δεκάτη, ἡς, ἡ, tenth part, tithe.

ἐμέρισεν¹ Ἀβραάμ – πρῶτον μὲν ἐρμηνεύμενος² βασιλεὺς
δικαιοσύνης, ἔπειτα³ δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ,⁴ ὃ ἐστὶν βασιλεὺς εἰρήνης:
ἀπάτωρ,⁵ ἀμήτωρ,⁶ ἀγενεαλόγητος,⁷ μήτε⁸ ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε⁸ ζωῆς 3
τέλος⁹ ἔχων, ἀφωμοιωμένος¹⁰ δὲ τῷ νήρ τοῦ θεοῦ – μένει ἱερεὺς¹¹ εἰς τὸ
διηγεκέας.¹²

Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος¹³ οὗτος, ὃ καὶ δεκάτην¹⁴ Ἀβραάμ ἔδωκεν ἐκ τῶν 4
ἀκροθινίων¹⁵ ὁ πατριάρχης.¹⁶ Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ¹⁷ τὴν 5
ἱερατείαν¹⁸ λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν¹⁹ τὸν λαὸν κατὰ
τὸν νόμον, τοῦτ' ἐστὶν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ²⁰ ἐξεληλυθότας ἐκ
τῆς ὀσφύος²¹ Ἀβραάμ: ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος²² ἐξ αὐτῶν 6
δεδεκάτωκεν²³ τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν.²⁴

Χωρὶς²⁵ δὲ πάσης ἀντιλογίας,²⁶ τὸ ἔλαττον²⁷ ὑπὸ τοῦ κρείττονος²⁸ 7
εὐλογεῖται.²⁴ Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας¹⁴ ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι 8
λαμβάνουσιν: ἐκεῖ δέ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. Καί, ὡς ἔπος²⁹ εἰπεῖν, διὰ 9
Ἀβραάμ καὶ Λευὶ¹⁷ ὁ δεκάτας¹⁴ λαμβάνων δεδεκάτῳται: ²³ ἔτι γὰρ ἐν τῇ 10
ὀσφύϊ²¹ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήντησεν³⁰ αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.³¹

¹ μερίζω, divide, part. ² ἐρμηνεύω, interpret, translate. ³ ἔπειτα, then, after this. ⁴ Σαλήμ, ἡ, Salem. ⁵ ἀπάτωρ, fatherless, without a father. ⁶ ἀμήτωρ, without a mother. ⁷ ἀγενεαλόγητος, without genealogy. ⁸ μήτε, neither, nor. ⁹ τέλος, οὐς, τό, end, purpose. ¹⁰ ἀφομοιώω, make like, assimilate. ¹¹ ἱερεὺς, ἕως, ὁ, priest. ¹² διηγεκέας, continuous, perpetual. ¹³ πηλίκος, how large, how great. ¹⁴ δεκάτη, ἡς, ἡ, tenth part, tithe. ¹⁵ ἀκροθίνιον, οὐ, τό, booty, spoils. ¹⁶ πατριάρχης, οὐ, ὁ, patriarch. ¹⁷ Λευὶ, ὁ, Levi. ¹⁸ ἱερατεία, ας, ἡ, priestly office, priesthood. ¹⁹ ἀποδεκατόω, tithe, collect a tithe. ²⁰ καίπερ, although. ²¹ ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ²² γενεαλογέω, trace descent or ancestry. ²³ δεκατόω, collect or receive tithes, tithe. ²⁴ εὐλογέω, bless. ²⁵ χωρὶς, separate, apart from (gen). ²⁶ ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ²⁷ ἐλάσσων, lesser, less. ²⁸ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁹ ἔπος, οὐς, τό, word, so to speak. ³⁰ συναντάω, meet with, hence to happen. ³¹ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek.

Εἰ μὲν οὖν τελείωσις¹ διὰ τῆς Λευϊτικῆς² ἱερωσύνης³ ἦν – ὁ λαὸς γὰρ ἐπ’¹¹
αὐτῇ νενομοθέτητο⁴ – τίς ἔτι χρεία,⁵ κατὰ τὴν τάξιν⁶ Μελχισεδέκ⁷
ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα,⁸ καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν⁶ Ἀαρὼν λέγεσθαι;¹²
Μετατιθεμένης⁹ γὰρ τῆς ἱερωσύνης,³ ἐξ ἀνάγκης¹⁰ καὶ νόμου μετὰθεσις
γίνεται. Ἐφ’ ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς¹² ἐτέρας μετέσχηκεν,¹³ ἀφ’ ἧς¹³
οὐδεὶς προσέσχηκεν¹⁴ τῷ θυσιαστηρίῳ.¹⁵ Πρόδηλον¹⁶ γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα¹⁷
ἀνατέταλκεν¹⁸ ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν¹² οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης³
Μωϋσῆς ἐλάλησεν. Καὶ περισσότερον¹⁹ ἔτι κατάδηλόν²⁰ ἐστίν, εἰ κατὰ¹⁵
τὴν ὁμοιότητα²¹ Μελχισεδέκ⁷ ἀνίσταται ἱερεὺς⁸ ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ¹⁶
νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς²² γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς
ἀκαταλύτου:²³ μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι Σὺ ἱερεὺς⁸ εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν¹⁷
Μελχισεδέκ.⁷ Ἀθέτησις²⁴ μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης²⁵ ἐντολῆς, διὰ τὸ¹⁸
αὐτῆς ἀσθενές²⁶ καὶ ἀνωφελές:²⁷ οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν²⁸ ὁ νόμος,¹⁹
ἐπεισαγωγὴ²⁹ δὲ κρείττονος³⁰ ἐλπίδος, δι’ ἧς ἐγγίζομεν³¹ τῷ θεῷ. Καὶ²⁰
καθ’ ὅσον οὐ χωρὶς³² ὀρκωμοσίας³³ – οἱ μὲν γὰρ χωρὶς³² ὀρκωμοσίας³³
εἰσὶν ἱερεῖς⁸ γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας,³³ διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς²¹
αὐτόν, Ὡμοσεν³⁴ κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται,³⁵ Σὺ ἱερεὺς⁸ εἰς τὸν

¹ τελείωσις, εως, ἡ, perfection, fulfillment. ² Λευϊτικὸς, Levitical. ³ ἱερωσύνη, ης, ἡ, priesthood, priestly office. ⁴ νομοθετέω, ordain, enact. ⁵ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ⁶ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ⁷ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ⁸ ἱερεὺς, εως, ὁ, priest. ⁹ μετατίθημι, transfer, change. ¹⁰ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹¹ μετὰθεσις, εως, ἡ, change, removal. ¹² φυλὴ, ἧς, ἡ, tribe, race. ¹³ μετέχω, partake of, share in. ¹⁴ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁵ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹⁶ πρόδηλος, clear, evident. ¹⁷ Ἰούδα, ὁ, Judah, Judas. ¹⁸ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ¹⁹ περισσός, excessive, abundant. ²⁰ κατάδηλος, very clear, quite plain. ²¹ ὁμοιότης, ητος, ἡ, likeness, similarity. ²² σαρκικός, fleshly, carnal. ²³ ἀκατάλυτος, indissoluble. ²⁴ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ²⁵ προάγω, lead forth, go before. ²⁶ ἀσθενής, weak, infirm. ²⁷ ἀνωφελής, unprofitable, useless. ²⁸ τελειόω, fill, fulfill. ²⁹ ἐπεισαγωγὴ, ἧς, ἡ, bringing in besides, bringing in. ³⁰ κρείττων, stronger, more excellent. ³¹ ἐγγίζω, come near, approach. ³² χωρίς, separate, apart from (gen). ³³ ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ³⁴ ὀμνύω, swear, take an oath. ³⁵ μεταμέλομαι, regret, repent.

αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν¹ Μελχισεδέκ² – κατὰ τοσοῦτον³ κρείττονος⁴ 22

διαθήκης⁵ γέγονεν ἔγγυος⁶ Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες 23

ἱερεῖς,⁷ διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι⁸ παραμένειν·⁹ ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν 24

αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον¹⁰ ἔχει τὴν ἱερωσύνην.¹¹ Ὅθεν¹² καὶ 25

σώζειν εἰς τὸ παντελές¹³ δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ,

πάντοτε¹⁴ ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν¹⁵ ὑπὲρ αὐτῶν.

Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν¹⁶ ἀρχιερεύς, ὁσιος,¹⁷ ἄκακος,¹⁸ ἀμίαντος,¹⁹ 26

κεχωρισμένος²⁰ ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν,²¹ καὶ ὑψηλότερος²² τῶν οὐρανῶν

γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην,²³ ὥσπερ²⁴ οἱ ἀρχιερεῖς, 27

πρότερον²⁵ ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας²⁶ ἀναφέρειν,²⁷ ἔπειτα²⁸ τῶν

τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ,²⁹ ἑαυτὸν ἀνενέγκας.²⁷ Ὁ νόμος 28

γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν³⁰ ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν·³¹ ὁ λόγος δὲ

τῆς ὀρκωμοσίας³² τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

Κεφάλαιον³⁴ δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις· τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν 8

ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης³⁶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων 2

λειτουργός,³⁷ καὶ τῆς σκηνῆς³⁸ τῆς ἀληθινῆς,³⁹ ἣν ἔπηξεν⁴⁰ ὁ κύριος, καὶ

¹ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ² Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ³ τοσοῦτος, so great, so much. ⁴ κρείττων, stronger, more excellent. ⁵ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁶ ἔγγυος, ου, ὁ, under good security, surety. ⁷ ἱερεὺς, εως, ὁ, priest. ⁸ κωλύω, forbid, hinder. ⁹ παραμένω, remain beside, continue. ¹⁰ ἀπαράβατος, permanent, unchangeable. ¹¹ ἱερωσύνη, ης, ἡ, priesthood, priestly office. ¹² ὅθεν, from where, from which. ¹³ παντελής, completely, forever. ¹⁴ πάντοτε, always, at all times. ¹⁵ ἐντυγχάνω, entreat, intercede. ¹⁶ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ¹⁷ ὁσιος, righteous, pious. ¹⁸ ἄκακος, guileless, innocent. ¹⁹ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ²⁰ χωρίζω, separate, depart. ²¹ ἁμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ²² ὑψηλός, high, lofty. ²³ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ²⁴ ὥσπερ, just as, even as. ²⁵ πρότερον, formerly, before. ²⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²⁷ ἀναφέρω, bring up, offer. ²⁸ ἔπειτα, then, after this. ²⁹ ἐφάπαξ, once for all, once. ³⁰ καθίστημι, set, constitute. ³¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ³² ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ³³ τελειόω, fill, fulfill. ³⁴ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ³⁵ καθίζω, seat, sit. ³⁶ μεγαλωσύνη, ης, ἡ, greatness, majesty. ³⁷ λειτουργός, ου, ὁ, minister, servant. ³⁸ σκηνή, ης, ἡ, tent, tabernacle. ³⁹ ἀληθινός, true, genuine. ⁴⁰ πῆγνυμι, make firm, put together.

οὐκ ἄνθρωπος· πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν¹ δῶρά² τε καὶ 3
 θυσίας³ καθίσταται·⁴ ὅθεν⁵ ἀναγκαῖον⁶ ἔχειν τι καὶ τοῦτον δὲ προσενέγκη.
 Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς,⁷ ὄντων τῶν ἱερέων⁷ τῶν 4
 προσφερόντων¹ κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα,² οἵτινες ὑποδείγματι⁸ καὶ 5
 σκιᾷ⁹ λατρεύουσιν¹⁰ τῶν ἐπουρανίων,¹¹ καθὼς κεχηρημάτισται¹² Μωϋσῆς
 μέλλων ἐπιτελεῖν¹³ τὴν σκηνήν,¹⁴ Ὅρα, γὰρ φησιν, ποιήσεις πάντα
 κατὰ τὸν τύπον¹⁵ τὸν δεχθέντα¹⁶ σοι ἐν τῷ ὄρει. Νυνὶ¹⁷ δὲ διαφορωτέρας 6
 τέτυχεν¹⁹ λειτουργίας,²⁰ ὅσω καὶ κρείττονός²¹ ἐστὶν διαθήκης²² μεσίτης,²³
 ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν²¹ ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.²⁴ Εἰ γὰρ ἡ πρώτη 7
 ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος,²⁵ οὐκ ἂν δευτέρας²⁶ ἐζητεῖτο τόπος. Μεμφόμενος²⁷ 8
 γὰρ αὐτοῖς λέγει, Ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω²⁸
 ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα²⁹ διαθήκην²² καινὴν·³⁰ οὐ 9
 κατὰ τὴν διαθήκην²² ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ
 ἐπιλαβομένου³¹ μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν³² αὐτοὺς ἐκ γῆς
 Αἰγύπτου·³³ ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν³⁴ ἐν τῇ διαθήκῃ²² μου, καὶ γὰρ
 ἡμέλησα³⁵ αὐτῶν, λέγει κύριος. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη²² ἦν διαθήσομαι³⁶ 10
 τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους

¹ προσφέρω, bring to, offer. ² δῶρον, ου, τό, gift, present. ³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁴ καθίστημι, set, constitute. ⁵ ὅθεν, from where, from which. ⁶ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁷ ἱερεὺς, έως, ό, priest. ⁸ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ⁹ σκιά, ας, ἡ, shadow, thick darkness. ¹⁰ λατρεύω, serve, worship. ¹¹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹² χερματίζω, instruct, reveal. ¹³ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁴ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁵ τύπος, ου, ό, mark, example. ¹⁶ δείκνυμι, show, point out. ¹⁷ νυνί, now, already. ¹⁸ διάφορος, various, different. ¹⁹ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁰ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²¹ κρείττων, stronger, more excellent. ²² διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ²³ μεσίτης, ου, ό, mediator, go-between. ²⁴ νομοθετέω, ordain, enact. ²⁵ ἄμεμπτος, blameless. ²⁶ δεύτερος, second. ²⁷ μέμφομαι, find fault with, blame. ²⁸ συντελέω, complete, accomplish. ²⁹ Ἰούδα, ό, Judah, Judas. ³⁰ καινός, new, fresh. ³¹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³² ἐξάγω, lead out. ³³ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ³⁴ ἐμμένω, persevere, remain (in). ³⁵ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ³⁶ διατίθεμαι, appoint, make.

μου εἰς τὴν διάνοιαν¹ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω² αὐτούς:
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ **11**
διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην³ αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
λέγων, Γνώθι τὸν κύριον: ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με, ἀπὸ μικροῦ⁴
αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. Ὅτι ἵλεως⁵ ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις⁶ αὐτῶν, καὶ **12**
τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν⁷ αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ⁸ ἔτι. Ἐν **13**
τῷ λέγειν, Καινήν,⁹ πεπαλαίωκεν¹⁰ τὴν πρώτην. Τὸ δὲ παλαιούμενον¹⁰
καὶ γηράσκον,¹¹ ἐγγὺς¹² ἀφανισμοῦ.¹³

Εἶχεν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιοῦματα¹⁴ λατρείας,¹⁵ τό τε ἅγιον κοσμικόν. **9**
Σκηνή¹⁷ γὰρ κατασκευάσθη¹⁸ ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἡ τε λυχνία¹⁹ καὶ ἡ τράπεζα **2**
καὶ ἡ πρόθεσις²¹ τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον²² **3**
καταπέτασμα²³ σκηνῇ¹⁷ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, χρυσοῦν²⁴ ἔχουσα **4**
θυμιατήριον,²⁵ καὶ τὴν κιβωτὸν²⁶ τῆς διαθήκης²⁷ περικεκαλυμμένην²⁸
πάντοθεν²⁹ χρυσίῳ,³⁰ ἐν ἣ στάμνος³¹ χρυσῇ²⁴ ἔχουσα τὸ μάννα,³² καὶ ἡ
ράβδος³³ Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα,³⁴ καὶ αἱ πλάκες³⁵ τῆς διαθήκης:²⁷ **5**
ὑπεράνω³⁶ δὲ αὐτῆς Χερουβίμ³⁷ δόξης κατασκιάζοντα³⁸ τὸ ἱλαστήριον:³⁹

¹ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ² ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ³ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ⁴ μικρός, small, little. ⁵ ἵλεως, gracious, merciful. ⁶ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ⁷ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁸ μνησθῆναι, remember, recall. ⁹ καινός, new, fresh. ¹⁰ παλαιόω, make or become old, obsolete. ¹¹ γηράσκω, grow old, become old. ¹² ἐγγύς, near. ¹³ ἀφανισμός, οὐ, ὁ, vanishing, disappearing. ¹⁴ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ¹⁵ λατρεία, ας, ἡ, service, divine worship. ¹⁶ κοσμικός, earthly, worldly. ¹⁷ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁸ κατασκευάζω, prepare, build. ¹⁹ λυχνία, ας, ἡ, lampstand. ²⁰ τράπεζα, ης, ἡ, table. ²¹ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ²² δεύτερος, second. ²³ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ²⁴ χρυσοῦς, golden. ²⁵ θυμιατήριον, ου, τό, altar of incense, censer. ²⁶ κιβωτός, οὐ, ἡ, wooden box, ark. ²⁷ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ²⁸ περικαλύπτω, cover, conceal. ²⁹ πάντοθεν, on all sides, from all sides. ³⁰ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ³¹ στάμνος, ου, ἡ, jar, jar or vase. ³² μάννα, τό, manna. ³³ ράβδος, ου, ἡ, staff, rod. ³⁴ βλαστάνω, sprout, produce. ³⁵ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ³⁶ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ³⁷ χερουβίμ, τό, cherubim. ³⁸ κατασκιάζω, overshadow. ³⁹ ἱλαστήριον, ου, τό, sin offering, covering.

περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος.¹ Τούτων δὲ οὕτως 6
κατεσκευασμένων,² εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν³ διὰ παντὸς εἰσίσαισιν⁴ οἱ
ἱερεῖς,⁵ τὰς λατρείας⁶ ἐπιτελοῦντες·⁷ εἰς δὲ τὴν δευτέραν⁸ ἅπαξ⁹ τοῦ 7
ἐνιαυτοῦ¹⁰ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς¹¹ αἵματος, ὃ προσφέρει¹² ὑπὲρ
ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων·¹³ τοῦτο δηλοῦντος¹⁴ τοῦ 8
πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω¹⁵ πεφανερῶσθαι¹⁶ τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι
τῆς πρώτης σκηνῆς³ ἐχούσης στάσιν·¹⁷ ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν 9
τὸν ἐνεστηκότα,¹⁸ καθ' ὃν δῶρά¹⁹ τε καὶ θυσίαι²⁰ προσφέρονται,¹² μὴ
δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν²¹ τελειῶσαι²² τὸν λατρεύοντα,²³ μόνον ἐπὶ 10
βρώμασιν²⁴ καὶ πόμασιν²⁵ καὶ διαφόροις²⁶ βαπτισμοῖς²⁷ καὶ δικαιώμασιν
σαρκός, μέχρι²⁹ καιροῦ διορθώσεως³⁰ ἐπικείμενα.³¹

Χριστὸς δὲ παραγενόμενος³² ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς 11
μείζονος καὶ τελειοτέρας³³ σκηνῆς,³ οὐ χειροποιήτου,³⁴ τοῦτ' ἔστιν, οὐ
ταύτης τῆς κτίσεως,³⁵ οὐδὲ δι' αἵματος τράγων³⁶ καὶ μόσχων,³⁷ διὰ δὲ 12
τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ³⁸ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν³⁹
εὐράμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων⁴⁰ καὶ τράγων,³⁶ καὶ σποδὸς⁴¹ 13

¹ μέρος, ους, τό, part, portion. ² κατασκευάζω, prepare, build. ³ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁴ εἰσεῖμι, enter, go in. ⁵ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ⁶ λατρεία, ας, ἡ, service, divine worship. ⁷ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁸ δεύτερος, second. ⁹ ἅπαξ, once, once for all. ¹⁰ ἐνιαυτός, οὗ, ὁ, year. ¹¹ χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹² προσφέρω, bring to, offer. ¹³ ἀγνόημα, τος, τό, sin of ignorance. ¹⁴ δηλόω, show, make clear. ¹⁵ μήπω, not yet. ¹⁶ φανερώω, reveal, manifest. ¹⁷ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁸ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ¹⁹ δῶρον, ου, τό, gift, present. ²⁰ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²¹ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ²² τελειόω, fill, fulfill. ²³ λατρεύω, serve, worship. ²⁴ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ²⁵ πόμα, τος, τό, drink. ²⁶ διάφορος, various, different. ²⁷ βαπτισμός, οὗ, ὁ, washing, cleansing. ²⁸ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ²⁹ μέχρι, until, as far as (gen). ³⁰ διόρθωσις, εως, ἡ, reformation, new order. ³¹ ἐπικείμεναι, lie on, lie upon. ³² παραγίνομαι, come, arrive. ³³ τέλειος, complete, perfect. ³⁴ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ³⁵ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ³⁶ τράγος, ου, ὁ, male goat. ³⁷ μόσχος, ου, ὁ, calf. ³⁸ ἐφάπαξ, once for all, once. ³⁹ λύτρωσις, εως, ἡ, ransoming, redemption. ⁴⁰ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ⁴¹ σποδός, οὗ, ἡ, ashes.

δαμάλεως¹ ῥαντίζουσα² τοὺς κεκοινωμένους,³ ἀγιάζει⁴ πρὸς τὴν τῆς
 σαρκὸς καθαρότητα,⁵ πόσω⁶ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὃς διὰ 14
 πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν⁷ ἄμωμον⁸ τῷ θεῷ, καθαριεῖ⁹
 τὴν συνείδησιν¹⁰ ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν¹¹ θεῷ ζῶντι; 15
 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης¹² καινῆς¹³ μεσίτης¹⁴ ἐστίν, ὅπως, θανάτου
 γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν¹⁵ τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ¹² παραβάσεων,
 τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας.¹⁷ 16
 Ὅπου γὰρ διαθήκη,¹² θάνατον ἀνάγκη¹⁸ φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου.¹⁹ 17
 Διαθήκη¹² γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία,²⁰ ἐπεὶ²¹ μήποτε²² ἰσχύει²³ ὅτε ζῇ ὁ
 διαθέμενος.¹⁹ Ὅθεν²⁴ οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς²⁵ αἵματος ἐγκεκαίνισται.²⁶ 18
 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ
 λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων²⁷ καὶ τράγων,²⁸ μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου
 κοκκίνου³⁰ καὶ ὕσσωπου,³¹ αὐτό τε τὸ βιβλίον³² καὶ πάντα τὸν λαὸν
 ἐρράντισεν,² λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης¹² ἧς ἐνετείλατο³³ πρὸς 20
 ὑμᾶς ὁ θεός. Καὶ τὴν σκηνὴν³⁴ δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη³⁵ τῆς λειτουργίας 21
 τῷ αἵματι ὁμοίως³⁷ ἐρράντισεν.² Καὶ σχεδὸν³⁸ ἐν αἵματι πάντα 22
 καθαρίζεται⁹ κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς²⁵ αἱματεκχυσίας³⁹ οὐ γίνεται

¹ δάμαλις, εως, ἡ, heifer, young cow. ² ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ³ κοινώω, make common, defile. ⁴ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁵ καθαρότης, ἡτος, ἡ, purity, cleansing. ⁶ πόσος, how many? how great? ⁷ προσφέρω, bring to, offer. ⁸ ἄμωμος, without blemish, blameless. ⁹ καθαρίζω, cleanse, make clean. ¹⁰ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ¹¹ λατρεύω, serve, worship. ¹² διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will. ¹³ καινός, new, fresh. ¹⁴ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between. ¹⁵ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹⁶ παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ¹⁷ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁸ ἀνάγκη, ἡς, ἡ, necessity, distress. ¹⁹ διατίθεμαι, appoint, make. ²⁰ βέβαιος, firm, secure. ²¹ ἐπεὶ, when, since. ²² μήποτε, never, lest perchance. ²³ ἰσχύω, be strong, able. ²⁴ ὅθεν, from where, from which. ²⁵ χωρὶς, separate, apart from (gen). ²⁶ ἐγκαίνιζω, renew, inaugurate. ²⁷ μόσχος, ου, ὁ, calf. ²⁸ τράγος, ου, ὁ, male goat. ²⁹ ἔριον, ου, τό, wool. ³⁰ κόκκινος, scarlet, crimson. ³¹ ὕσσωπος, ου, ὁ, hyssop. ³² βιβλίον, ου, τό, book, scroll. ³³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ³⁴ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ³⁵ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ³⁶ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ³⁷ ὁμοίως, likewise, in like manner. ³⁸ σχεδόν, almost, nearly. ³⁹ αἱματεκχυσία, ας, ἡ, shedding of blood.

ἄφεσις.¹

Ἀνάγκη² οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα³ τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις 23

καθαρίζεσθαι,⁴ αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια⁵ κρείττοσιν⁶ θυσίαις⁷ παρὰ ταύτας.

Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα⁸ ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός, ἀντίτυπα⁹ τῶν 24

ἀληθινῶν,¹⁰ ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι¹¹ τῷ

προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· οὐδ' ἵνα πολλάκις¹² προσφέρῃ¹³ ἑαυτόν, 25

ὥσπερ¹⁴ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν¹⁵ ἐν αἵματι

ἄλλοτρίῳ·¹⁶ ἐπεὶ¹⁷ ἔδει αὐτὸν πολλάκις¹² παθεῖν¹⁸ ἀπὸ καταβολῆς¹⁹ 26

κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ²⁰ ἐπὶ συντελείᾳ²¹ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν²²

ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας⁷ αὐτοῦ πεφανέρωται.²³ Καὶ καθ' ὅσον 27

ἀπόκειται²⁴ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ²⁰ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις·²⁵ 28

οὕτως καὶ ὁ χριστός, ἅπαξ²⁰ προσενεχθεὶς¹³ εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν²⁶

ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου²⁷ χωρὶς²⁸ ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν

ἀπεκδεχομένοις,²⁹ εἰς σωτηρίαν.³⁰

¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ² ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ³ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ⁴ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁶ κρείττων, stronger, more excellent. ⁷ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁸ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁹ ἀντίτυπος, struck back, corresponding to. ¹⁰ ἀληθινός, true, genuine. ¹¹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹² πολλάκις, often, many times. ¹³ προσφέρω, bring to, offer. ¹⁴ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁵ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ¹⁶ ἄλλότριος, strange, foreign. ¹⁷ ἐπεὶ, when, since. ¹⁸ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁹ καταβολή, ἧς, ἡ, foundation, depositing. ²⁰ ἅπαξ, once, once for all. ²¹ συντέλεια, ας, ἡ, completion, end. ²² ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ²³ φανερόω, reveal, manifest. ²⁴ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ²⁵ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ²⁶ ἀναφέρω, bring up, offer. ²⁷ δεύτερος, second. ²⁸ χωρὶς, separate, apart from (gen). ²⁹ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ³⁰ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance.

Σκιάν¹ γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα² **10**
 τῶν πραγμάτων,³ κατ' ἐνιαυτὸν⁴ ταῖς αὐταῖς θυσίαις⁵ ἃς προσφέρουσιν⁶
 εἰς τὸ διηνεκές,⁷ οὐδέποτε⁸ δύνανται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι.⁹ **2**
 Ἐπεὶ¹⁰ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο¹¹ προσφερόμεναι,⁶ διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι
 συνείδησιν¹² ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας,¹³ ἅπαξ¹⁴ κεκαθαρμένους;¹⁵ **3**
 Ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις¹⁶ ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν:⁴ ἀδύνατον¹⁷ γὰρ **4**
 αἷμα ταύρων¹⁸ καὶ τράγων¹⁹ ἀφαιρεῖν²⁰ ἁμαρτίας. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς **5**
 τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν⁵ καὶ προσφορὰν²¹ οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ
 κατηρτίσω²² μοι: ὀλοκαυτώματα²³ καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας:²⁴ **6**
 τότε εἶπον, Ἰδοὺ, ἦκω²⁵ – ἐν κεφαλίδι²⁶ βιβλίου²⁷ γέγραπται περὶ ἐμοῦ –
 τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀνώτερον²⁸ λέγων ὅτι Θυσίαν⁵ καὶ **8**
 προσφορὰν²¹ καὶ ὀλοκαυτώματα²³ καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας,
 οὐδὲ εὐδόκησας²⁴ – αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται⁶ – τότε **9**
 εἶρηκεν, Ἰδοὺ, ἦκω²⁵ τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ²⁹ τὸ
 πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον³⁰ στήσῃ. Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι³¹ ἐσμέν, οἱ **10**
 διὰ τῆς προσφορᾶς²¹ τοῦ σώματος Ἰησοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ.³² Καὶ πᾶς **11**
 μὲν ἱερεὺς³³ ἔστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν,³⁴ καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις

¹ σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness. ² εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ³ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ⁴ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁵ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁶ προσφέρω, bring to, offer. ⁷ διηνεκής, continuous, perpetual. ⁸ οὐδέποτε, never. ⁹ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁰ ἐπεὶ, when, since. ¹¹ παύω, cause to cease. ¹² συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ¹³ λατρεύω, serve, worship. ¹⁴ ἅπαξ, once, once for all. ¹⁵ καθαίρω, make clean, clear. ¹⁶ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ¹⁷ ἀδύνατος, impossible, unable. ¹⁸ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ¹⁹ τράγος, ου, ὁ, male goat. ²⁰ ἀφαιρέω, take away, smite off. ²¹ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ²² καταρτίζω, mend, fit. ²³ ὀλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ²⁴ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁵ ἦκω, I have come, I am present. ²⁶ κεφαλὴς, ἰδος, ἡ, roll of a book, roll. ²⁷ βιβλίον, ου, τό, book, scroll. ²⁸ ἀνώτερον, higher, more honorable place. ²⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ³⁰ δεύτερος, second. ³¹ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ³² ἐφάπαξ, once for all, once. ³³ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ³⁴ λειτουργέω, minister, serve. ³⁵ πολλάκις, often, many times.

προσφέρων¹ θυσίας,² αἵτινες οὐδέποτε³ δύνανται περιελεῖν⁴ ἁμαρτίας: 12
 αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας¹ θυσίαν² εἰς τὸ διηνεκές,⁵
 ἐκάθισεν⁶ ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος⁷ ἕως τεθώσιν οἱ 13
 ἐχθροί⁸ αὐτοῦ ὑποπόδιον⁹ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ¹⁰ 14
 τετελείωκεν¹¹ εἰς τὸ διηνεκές⁵ τοὺς ἁγιαζομένους.¹² Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν 15
 καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον: μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι,¹³ Αὕτη ἡ διαθήκη¹⁴ 16
 ἦν διαθήσομαι¹⁵ πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος,
 διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν¹⁶ αὐτῶν
 ἐπιγράψω¹⁷ αὐτούς: καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν¹⁸ αὐτῶν 17
 οὐ μὴ μνησθῶ¹⁹ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις²⁰ τούτων, οὐκέτι²¹ προσφορὰ¹⁰ περὶ 18
 ἁμαρτίας.

Ἐχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν²² εἰς τὴν εἴσοδον²³ τῶν ἁγίων ἐν τῷ 19
 αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν²⁴ ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον²⁵ καὶ ζώσαν, διὰ 20
 τοῦ καταπετάσματος,²⁶ τοῦτ' ἔστιν, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα²⁷ 21
 μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς²⁸ καρδίας 22
 ἐν πληροφορίᾳ²⁹ πίστεως, ἔρραντισμένοι³⁰ τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως
 πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι³² τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ: κατέχωμεν³⁴ τὴν 23

¹ προσφέρω, bring to, offer. ² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³ οὐδέποτε, never. ⁴ περιαιρέω, cast off, take away. ⁵ διηνεκής, continuous, perpetual. ⁶ καθίζω, seat, sit. ⁷ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁸ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ⁹ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹⁰ προσφορά, ας, ἡ, offering, sacrifice. ¹¹ τελειόω, fill, fulfill. ¹² ἁγιάζω, make holy, consecrate. ¹³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁴ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ¹⁵ διατίθεμαι, appoint, make. ¹⁶ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ¹⁷ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹⁸ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ¹⁹ μνησθῶμαι, remember, recall. ²⁰ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ²¹ οὐκέτι, no longer, no more. ²² παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²³ εἴσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ²⁴ ἐγκαινίζω, renew, inaugurate. ²⁵ πρόσφατος, new, recent. ²⁶ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ²⁷ ἱερεύς, εως, ὁ, priest. ²⁸ ἀληθινός, true, genuine. ²⁹ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ³⁰ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ³¹ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ³² λούω, bathe, wash. ³³ καθαρός, clean, pure. ³⁴ κατέχω, hold back, hold fast.

ὁμολογίαν¹ τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ,² πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγελιάμενος³ καὶ 24
κατανοῶμεν⁴ ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν⁵ ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, μὴ 25
ἐγκαταλείποντες⁶ τὴν ἐπισυναγωγὴν⁷ ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος⁸ τισίν, ἀλλὰ
παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτῳ⁹ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν¹⁰ τὴν
ἡμέραν.

Ἐκουσίως¹¹ γὰρ ἀμαρτανόντων¹² ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν¹³ τῆς 26
ἀληθείας, οὐκέτι¹⁴ περὶ ἀμαρτιῶν ἀπολείπεται¹⁵ θυσία,¹⁶ φοβερὰ¹⁷ δέ τις 27
ἐκδοχὴ¹⁸ κρίσεως,¹⁹ καὶ πυρὸς ζῆλος²⁰ ἐσθίειν μέλλοντος τοῦς
ὑπεναντίους.²¹ Ἀθετήσας²² τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς²³ οἰκτιρμῶν²⁴ ἐπὶ 28
δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν²⁵ ἀποθνήσκει: πόσῳ,²⁶ δοκεῖτε, χείρονος²⁷ 29
ἀξιωθήσεται²⁸ τιμωρίας²⁹ ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας,³⁰ καὶ τὸ
αἷμα τῆς διαθήκης³¹ κοινὸν³² ἡγησάμενος³³ ἐν ᾧ ἡγιάσθη,³⁴ καὶ τὸ
πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;³⁵ Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ 30
ἐκδίκησις,³⁶ ἐγὼ ἀνταποδώσω,³⁷ λέγει κύριος: καὶ πάλιν, κύριος κρινεῖ
τὸν λαὸν αὐτοῦ. Φοβερὸν¹⁷ τὸ ἐμπεσεῖν³⁸ εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. 31

¹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ² ἀκλινής, without wavering, unbent. ³ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ⁴ κατανοέω, observe, understand. ⁵ παροξυσμός, οὐ, ὁ, stimulation, provocation. ⁶ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ⁷ ἐπισυναγωγὴ, ἡς, ἡ, meeting, assembling. ⁸ ἔθος, οὐς, τό, custom. ⁹ τοσοῦτος, so great, so much. ¹⁰ ἐγγίζω, come near, approach. ¹¹ ἐκουσίως, voluntarily, willingly. ¹² ἀμαρτάνω, sin. ¹³ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁴ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁵ ἀπολείπω, leave, leave behind. ¹⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁷ φοβερός, fearful, terrible. ¹⁸ ἐκδοχή, ἡς, ἡ, expectation, waiting for. ¹⁹ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ²⁰ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²¹ ὑπεναντίος, opposed, contrary. ²² ἀθετέω, reject, annul. ²³ χωρίς, separate, apart from (gen). ²⁴ οἰκτιρμός, οὐ, ὁ, compassion, pity. ²⁵ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ²⁶ πόσος, how many? how great? ²⁷ χείρων, worse. ²⁸ ἀξιόω, consider worthy. ²⁹ τιμωρία, ας, ἡ, punishment, penalty. ³⁰ καταπατέω, trample under foot. ³¹ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ³² κοινός, common, unclean. ³³ ἡγέομαι, lead, be chief. ³⁴ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ³⁵ ἐνυβρίζω, insult, outrage. ³⁶ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ³⁷ ἀνταποδίδωμι, recompense, repay. ³⁸ ἐμπίπτω, fall into, fall in.

Ἀναμιμνήσκεσθε¹ δὲ τὰς πρότερον² ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες³ πολλὴν 32
 ἄθλησιν⁴ ὑπεμείνατε⁵ παθημάτων·⁶ τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς⁷ τε καὶ 33
 θλίψεσιν⁸ θεατριζόμενοι·⁹ τοῦτο δέ, κοινωνοί¹⁰ τῶν οὕτως¹¹
 ἀναστρεφόμενων¹² γεννηθέντες. Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς¹³ μου 34
 συνεπαθήσατε,¹⁴ καὶ τὴν ἄρπαγὴν¹⁵ τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς
 προσεδέξασθε,¹⁶ γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρείττονα¹⁷ ὑπαρξιν¹⁸ ἐν
 οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. Μὴ ἀποβάλῃτε¹⁹ οὖν τὴν παρρησίαν²⁰ ὑμῶν, 35
 ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν²¹ μεγάλην. Ὑπομονῆς²² γὰρ ἔχετε χρεῖαν,²³ ἵνα 36
 τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε²⁴ τὴν ἐπαγγελίαν. Ἔτι γὰρ 37
 μικρὸν²⁵ ὅσον ὅσον, Ὁ ἐρχόμενος ἥξει,²⁶ καὶ οὐ χρονιεῖ.²⁷ Ὁ δὲ δίκαιος 38
 ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείλῃται,²⁸ οὐκ εὐδοκεῖ²⁹ ἡ ψυχὴ μου
 ἐν αὐτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς³⁰ εἰς ἀπώλειαν,³¹ ἀλλὰ 39
 πίστεως εἰς περιποίησιν³² ψυχῆς.

Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπίζομένων³³ ὑπόστασις,³⁴ πραγμάτων³⁵ ἔλεγχος³⁶ οὐ 11
 βλεπομένων. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. Πίστει 2
 νοοῦμεν³⁷ κατηρτίσθαι³⁸ τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ

¹ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ² πρότερον, formerly, before. ³ φωτίζω, give light, enlighten. ⁴ ἄθλησις, εως, ἡ, contest, conflict. ⁵ ὑπομένω, tarry, endure. ⁶ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁷ ὀνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ⁸ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁹ θεατριζώ, put to shame, expose publicly. ¹⁰ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ¹¹ οὕτως, thus, so. ¹² ἀναστρέφω, return, live. ¹³ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ¹⁴ συμπαθέω, sympathize with, have compassion on. ¹⁵ ἄρπαγῇ, ἡς, ἡ, plunder, robbery. ¹⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁷ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁸ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ¹⁹ ἀποβάλλω, throw away, cast aside. ²⁰ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²¹ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²² ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ²³ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ²⁴ κομίζω, receive, bring. ²⁵ μικρός, small, little. ²⁶ ἔρχω, have come, am present. ²⁷ χρονίζω, spend or take time, delay. ²⁸ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ²⁹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ³⁰ ὑποστολή, ἡς, ἡ, hesitancy, timidity. ³¹ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ³² περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition. ³³ ἐλπίζω, hope, hope for. ³⁴ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ³⁵ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ³⁶ ἔλεγχος, ου, ὁ, proof, conviction. ³⁷ νοέω, understand, consider. ³⁸ καταρτίζω, mend, fit.

φαινομένων¹ τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα θυσίαν² Ἄβελ 4
 παρὰ Καῖν³ προσήνεγκεν⁴ τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος,
 μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις⁵ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανών
 ἔτι λαλεῖται. Πίστει Ἐνώχ μετετέθη⁶ τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ 5
 εὕρίσκετο, διότι⁷ μετέθηκεν⁶ αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ⁸ γὰρ τῆς μεταθέσεως⁹
 αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι¹⁰ τῷ θεῷ· χωρὶς¹¹ δὲ πίστεως 6
 ἀδύνατον¹² εὐαρεσθῆσαι·¹⁰ πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ
 θεῷ, ὅτι ἔστιν, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν¹³ αὐτὸν μισθαποδότης¹⁴ γίνεται. 7
 Πίστει χρηματισθεὶς¹⁵ Νῶε¹⁶ περὶ τῶν μηδέπω¹⁷ βλεπομένων,
 εὐλαβηθεὶς¹⁸ κατεσκεύασεν¹⁹ κιβωτὸν²⁰ εἰς σωτηρίαν²¹ τοῦ οἴκου αὐτοῦ·
 δι' ἧς κατέκρινεν²² τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης
 ἐγένετο κληρονόμος.²³ Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν²⁴ 8
 ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἡμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν,²⁵ καὶ
 ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος²⁶ ποῦ²⁷ ἔρχεται. Πίστει παρώκησεν²⁸ εἰς γῆν 9
 τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλοτρίαν,²⁹ ἐν σκηναῖς³⁰ κατοικήσας³¹ μετὰ Ἰσαὰκ
 καὶ Ἰακώβ, τῶν συγκληρονόμων³² τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο 10
 γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους³⁴ ἔχουσιν πόλιν, ἧς τεχνίτης³⁵ καὶ δημιουργός³⁶

¹ φαίνω, shine, appear. ² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³ Καῖν, ὁ, Cain. ⁴ προσφέρω, bring to, offer. ⁵ δῶρον, ου, τό, gift, present. ⁶ μετατίθημι, transfer, change.
⁷ διότι, because, on this account. ⁸ πρό, before (gen), before. ⁹ μεταθέσις, εως, ἡ, change, removal. ¹⁰ εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ¹¹ χωρίς, separate,
 apart from (gen). ¹² ἀδύνατος, impossible, unable. ¹³ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹⁴ μισθαποδότης, ου, ὁ, rewarder. ¹⁵ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁶
 Νῶε, ὁ, Noah. ¹⁷ μηδέπω, not yet. ¹⁸ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ¹⁹ κατασκευάζω, prepare, build. ²⁰ κιβωτός, ου, ἡ, wooden box, ark. ²¹ σωτηρία, ας,
 ἡ, salvation, deliverance. ²² κατακρίνω, condemn. ²³ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ²⁴ ὑπακούω, obey, listen. ²⁵ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²⁶
 ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁷ ποῦ, where?. ²⁸ παροικέω, live a stranger, sojourn. ²⁹ ἀλλότριος, strange, foreign. ³⁰ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ³¹
 κατοικέω, inhabit, dwell. ³² συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir. ³³ ἐκδέχομαι, await, expect. ³⁴ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ³⁵ τεχνίτης, ου, ὁ,
 craftsman, artisan. ³⁶ δημιουργός, ου, ὁ, builder, maker.

ὁ θεός. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα¹ δύναμιν εἰς καταβολὴν² σπέρματος³ 11
 ἔλαβεν, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας⁴ ἔτεκεν,⁵ ἐπεὶ⁶ πιστὸν ἡγήσατο⁷ τὸν
 ἐπαγγεῖλάμενον.⁸ Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα 12
 νενεκρωμένου,⁹ καθὼς τὰ ἄστρον¹⁰ τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει,¹¹ καὶ ὡς ἡ
 ἄμμος¹² ἢ παρὰ τὸ χεῖλος¹³ τῆς θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος.¹⁴

Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ 13
 πόρρωθεν¹⁵ αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες¹⁶ ὅτι
 ξένοι¹⁷ καὶ παρεπίδημοι¹⁸ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες 14
 ἐμφανίζουσιν¹⁹ ὅτι πατρίδα²⁰ ἐπιζητοῦσιν.²¹ Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης 15
 ἐμνημόνεον²² ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι.²³ Νῦν δὲ 16
 κρείττονος²⁴ ὀρέγονται,²⁵ τοῦτ' ἔστιν, ἐπουρανίου:²⁶ διὸ οὐκ
 ἐπαισχύνεται²⁷ αὐτοὺς ὁ θεός, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι²⁸ αὐτῶν: ἡτοίμασεν²⁹
 γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

Πίστει προσενήνοχεν³⁰ Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος,³¹ καὶ τὸν 17
 μονογενῆ³² προσέφερεν³⁰ ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,³³ πρὸς ὃν 18
 ἐλαλήθη, ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα:³ λογισάμενος³⁴ ὅτι καὶ 19

¹ Σάρρα, ας, ἡ, Sarah. ² καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ³ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ⁴ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ⁵ τίκτω, give birth to, bear. ⁶ ἐπεὶ, when, since. ⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁸ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ⁹ νεκρώω, put to death, render weak. ¹⁰ ἄστρον, ου, τό, star. ¹¹ πλήθος, ους, τό, multitude. ¹² ἄμμος, ου, ἡ, sand. ¹³ χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁴ ἀναρίθμητος, innumerable, uncountable. ¹⁵ πόρρωθεν, from a distance, at a distance. ¹⁶ ὁμολογέω, confess, profess. ¹⁷ ξένος, strange, stranger. ¹⁸ παρεπίδημος, ου, ὁ, sojourning in a strange place. ¹⁹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁰ πατρίς, ἰδος, ἡ, of one's fathers, fatherland. ²¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²² μνημονεύω, remember, make mention of. ²³ ἀνακάμπτω, turn back, return. ²⁴ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁵ ὀρέγω, stretch forth, long for. ²⁶ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁷ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ²⁸ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁹ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ³⁰ προσφέρω, bring to, offer. ³¹ πειράζω, test, tempt. ³² μονογενής, only begotten, only. ³³ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ³⁴ λογίζομαι, calculate, consider.

ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς¹ ὁ θεός· ὅθεν² αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ
ἐκομίσατο.³ Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν⁴ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ 20
τὸν Ἡσαΰ. Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ 21
εὐλόγησεν,⁴ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον⁵ τῆς ῥάβδου⁶ αὐτοῦ. 22
Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν⁷ περὶ τῆς ἐξόδου⁸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
ἐμνημόνευσεν,⁹ καὶ περὶ τῶν ὀστέων¹⁰ αὐτοῦ ἐνετείλατο.¹¹ Πίστει 23
Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη¹² τρίμηνον¹³ ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι¹⁴
εἶδον ἀστεῖον¹⁵ τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα¹⁶ τοῦ
βασιλέως. Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἡρνήσατο¹⁷ λέγεσθαι υἱὸς 24
θυγατρὸς¹⁸ Φαραώ,¹⁹ μᾶλλον ἐλόμενος²⁰ συγκακουχεῖσθαι²¹ τῷ λαῷ τοῦ 25
θεοῦ ἢ πρόσκαιρον²² ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν·²³ μείζονα πλοῦτον²⁴ 26
ἡγησάμενος²⁵ τῶν Αἰγύπτου²⁶ θησαυρῶν²⁷ τὸν ὀνειδισμόν²⁸ τοῦ χριστοῦ·
ἀπέβλεπεν²⁹ γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.³⁰ Πίστει κατέλιπεν³¹ 27
Αἴγυπτον,²⁶ μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν³² τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον³³
ὥς ὁρῶν ἐκατέρησεν.³⁴ Πίστει πεποίηκεν τὸ Πάσχα³⁵ καὶ τὴν 28
πρόσχυσιν³⁶ τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων³⁷ τὰ πρωτότοκα³⁸ θίγῃ³⁹
αὐτῶν. Πίστει διέβησαν⁴⁰ τὴν Ἑρυθρὰν⁴¹ θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς·⁴² ἦς 29

¹ δυνατός, powerful, possible. ² ὅθεν, from where, from which. ³ κομίζω, receive, bring. ⁴ εὐλογέω, bless. ⁵ ἄκρον, οὐ, τό, high point, boundary. ⁶ ῥάβδος, οὐ, ἦ, staff, rod. ⁷ τελευτάω, die, end. ⁸ ἐξοδος, οὐ, ἦ, departure, exodus. ⁹ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹⁰ ὀστέον, τό, bone. ¹¹ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹² κρύπτω, conceal, hide. ¹³ τρίμηνος, of three months, lasting three months. ¹⁴ διότι, because, on this account. ¹⁵ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ¹⁶ διάταγμα, τος, τό, edict, command. ¹⁷ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ¹⁸ θυγάτηρ, τρος, ἦ, daughter. ¹⁹ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ²⁰ αἰρέω, choose, prefer. ²¹ συγκακουχέω, suffer ill-treatment with. ²² πρόσκαιρος, temporary, passing. ²³ ἀπόλαυσις, εως, ἦ, enjoyment. ²⁴ πλοῦτος, οὐ, ὁ, wealth, riches. ²⁵ ἡγέομαι, lead, be chief. ²⁶ Αἴγυπτος, οὐ, ἦ, Egypt. ²⁷ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ²⁸ ὀνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ²⁹ ἀποβλέπω, look, pay attention. ³⁰ μισθαποδοσία, ας, ἦ, recompense, reward. ³¹ καταλείπω, leave, leave behind. ³² θυμός, οὐ, ὁ, wrath, outburst of passion. ³³ ἀόρατος, invisible, unseen. ³⁴ καρτερέω, be steadfast, endure. ³⁵ πάσχα, τό, passover, passover feast. ³⁶ πρόσχυσις, εως, ἦ, pouring, sprinkling. ³⁷ ὀλοθρεύω, destroy, ruin. ³⁸ πρωτότοκος, first-born. ³⁹ θιγγάνω, touch, handle. ⁴⁰ διαβαίνω, go through, cross. ⁴¹ ἐρυθρός, red. ⁴² ξηρός, dry, withered.

πεῖραν¹ λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι² κατεπόθησαν.³ Πίστει τὰ τεῖχη⁴ Ἱεριχώ 30
 ἔπεσεν, κυκλωθέντα⁵ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη⁶ οὐ 31
 συναπώλετο⁷ τοῖς ἀπειθήσασιν,⁸ δεξαμένη τοὺς κατασκόπους⁹ μετ'
 εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείψει¹⁰ γάρ με διηγούμενον¹¹ ὁ χρόνος 32
 περὶ Γεδεών,¹² Βαράκ¹³ τε καὶ Σαμψών καὶ Ἰεφθάε,¹⁴ Δαυὶδ τε καὶ
 Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν: οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο¹⁵ 33
 βασιλείας, εἰργάσαντο¹⁶ δικαιοσύνην, ἐπέτυχον¹⁷ ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν¹⁸
 στόματα λεόντων,¹⁹ ἔσβεσαν²⁰ δύναμιν πυρός, ἔφυγον²¹ στόματα 34
 μαχαίρας,²² ἐνεδυναμώθησαν²³ ἀπὸ ἀσθενείας,²⁴ ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ²⁵ ἐν
 πολέμῳ,²⁶ παρεμβολὰς²⁷ ἔκλιναν²⁸ ἄλλοτρίων.²⁹ Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ 35
 ἀναστάσεως³⁰ τοὺς νεκροὺς αὐτῶν: ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν,³¹ οὐ
 προσδεξάμενοι³² τὴν ἀπολύτρωσιν,³³ ἵνα κρείττονος³⁴ ἀναστάσεως³⁰
 τύχωσιν:³⁵ ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν³⁶ καὶ μαστίγων³⁷ πεῖραν¹ ἔλαβον, ἔτι δὲ 36
 δεσμῶν³⁸ καὶ φυλακῆς:³⁹ ἐλιθάσθησαν,⁴⁰ ἐπρίσθησαν,⁴¹ ἐπειράσθησαν,⁴² 37
 ἐν φόνῳ⁴³ μαχαίρας²² ἀπέθανον: περιῆλθον⁴⁴ ἐν μῆλωταῖς,⁴⁵ ἐν αἰγείοις⁴⁶
 δέρμασιν,⁴⁷ ὑστερούμενοι,⁴⁸ θλιβόμενοι,⁴⁹ κακουχούμενοι⁵⁰ – ὧν οὐκ ἦν 38

¹ πεῖρα, ας, ἡ, attempt, trial. ² Αἰγύπτιος, Egyptian. ³ καταπίνω, drink down, swallow. ⁴ τεῖχος, ους, τό, wall. ⁵ κυκλώω, encircle, surround. ⁶ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ⁷ συναπώλωμι, destroy with, perish along with. ⁸ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁹ κατάσκοπος, ου, ὁ, spy. ¹⁰ ἐπιλείπω, fail, fall short. ¹¹ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹² Γεδεών, ὁ, Gideon. ¹³ Βαράκ, ὁ, Barak. ¹⁴ Ἰεφθάε, ὁ, Jephthah. ¹⁵ καταγωνίζομαι, conquer, defeat. ¹⁶ ἐργάζομαι, work, word. ¹⁷ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ¹⁸ φράσσω, stop, shut. ¹⁹ λέων, οντος, ὁ, lion. ²⁰ σβέννυμι, quench, extinguish. ²¹ φεύγω, flee, escape. ²² μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ²³ ἐνδυναμώω, strengthen, empower. ²⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁵ ἰσχυρός, strong, mighty. ²⁶ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ²⁷ παρεμβολή, ης, ἡ, camp, army. ²⁸ κλίνω, cause to bend, bow. ²⁹ ἄλλοτρίος, strange, foreign. ³⁰ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ³¹ τυμπανίζω, torment, torture. ³² προσδέχομαι, receive, wait for. ³³ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ³⁴ κρείττων, stronger, more excellent. ³⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ³⁶ ἐμπαιγμός, οῦ, ὁ, scorn, mocking. ³⁷ μαστίξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ³⁸ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ³⁹ φυλακή, ης, ἡ, guard, prison. ⁴⁰ λιθάζω, throw stones, stone. ⁴¹ πρίζω, saw (in two), saw. ⁴² πειράζω, test, tempt. ⁴³ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ⁴⁴ περιέρχομαι, go about, go around. ⁴⁵ μῆλωτή, ης, ἡ, sheepskin. ⁴⁶ αἰγίος, of a goat. ⁴⁷ δέρμα, τος, τό, skin, hide. ⁴⁸ ὑστερέω, lack, need. ⁴⁹ θλίβω, press, oppress. ⁵⁰ κακουχέω, treat evilly.

ἄξιος¹ ὁ κόσμος – ἐν ἐρημίαις² πλανώμενοι³ καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις⁴
καὶ ταῖς ὀπαῖς⁵ τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς **39**
πίστεως, οὐκ ἐκομίσαντο⁶ τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν **40**
κρεῖττόν⁷ τι προβλεψαμένου, ⁸ἵνα μὴ χωρὶς⁹ ἡμῶν τελειωθῶσιν.¹⁰

Τοιγαροῦν¹¹ καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον¹² ἔχοντες περικείμενον¹³ ἡμῖν νέφος¹⁴ **12**
μαρτύρων,¹⁵ ὄγκον¹⁶ ἀποθέμενοι¹⁷ πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον¹⁸
ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς¹⁹ τρέχωμεν²⁰ τὸν προκείμενον²¹ ἡμῖν ἀγῶνα,²² **2**
ἀφορώντες²³ εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν²⁴ καὶ τελειωτὴν²⁵ Ἰησοῦν, ὅς,
ἀντὶ²⁶ τῆς προκειμένης²¹ αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινεν²⁷ σταυρόν,²⁸ αἰσχύνῃς²⁹
καταφρονήσας,³⁰ ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν.³¹ **3**
Ἀναλογίσασθε³² γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα²⁷ ὑπὸ τῶν
ἁμαρτωλῶν³³ εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν,³⁴ ἵνα μὴ κάμῃτε³⁵ ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν
ἐκλύομενοι.³⁶ Οὐπω³⁷ μέχρι³⁸ αἵματος ἀντικατέστητε³⁹ πρὸς τὴν **4**
ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι:⁴⁰ καὶ ἐκλέλησθε⁴¹ τῆς παρακλήσεως,⁴² ἥτις **5**
ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται,⁴³ Υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει⁴⁴ παιδείας⁴⁵ κυρίου,

¹ ἄξιος, worthy, deserving. ² ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ³ πλανᾶω, deceive, lead astray. ⁴ σπήλαιον, ου, τό, cave, den. ⁵ ὀπή, ἡς, ἡ, opening, hole. ⁶ κομίζω, receive, bring. ⁷ κρεῖττων, stronger, more excellent. ⁸ προβλέπομαι, foresee, provide. ⁹ χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹⁰ τελειόω, fill, fulfill. ¹¹ τοιγαροῦν, consequently, therefore. ¹² τοσοῦτος, so great, so much. ¹³ περικείμεναι, be around, surround. ¹⁴ νέφος, ους, τό, cloud, multitude. ¹⁵ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹⁶ ὄγκος, ου, ὁ, bulk, encumbrance. ¹⁷ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ¹⁸ εὐπερίστατος, easily ensnaring, easily entangling. ¹⁹ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ²⁰ τρέχω, run, exercise myself. ²¹ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ²² ἀγών, ὄνος, ὁ, struggle, fight. ²³ ἀφοράω, fix one's eyes, see. ²⁴ ἀρχηγός, οὔ, ὁ, founder, leader. ²⁵ τελειωτής, οὔ, ὁ, perfecter, completer. ²⁶ ἀντί, instead of, in place of. ²⁷ ὑπομένω, tarry, endure. ²⁸ σταυρός, οὔ, ὁ, cross. ²⁹ αἰσχύνῃς, ἡς, ἡ, shame. ³⁰ καταφρονέω, think little of, despise. ³¹ καθίζω, seat, sit. ³² ἀναλογίζομαι, consider, think upon. ³³ ἁμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ³⁴ ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ³⁵ κάμνω, be weary, ill. ³⁶ ἐκλύω, am unstrung, become weak. ³⁷ οὐπω, not yet. ³⁸ μέχρι, until, as far as (gen). ³⁹ ἀντικαθίστημι, oppose, resist. ⁴⁰ ἀνταγωνίζομαι, struggle, strive. ⁴¹ ἐκλανθάνομαι, forget (altogether), forget entirely. ⁴² παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁴³ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁴⁴ ὀλιγώρῃω, regard lightly, despise. ⁴⁵ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline.

μηδὲ ἐκλύου¹ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·² ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει·³ 6
 μαστιγοῖ⁴ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται·⁵ Εἰς παιδείαν⁶ ὑπομένετε,⁷ ὥς 7
 υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται⁸ ὁ θεός· τίς γὰρ ἐστὶν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει³ πατήρ
 ; Εἰ δὲ χωρὶς⁹ ἐστε παιδείας,⁶ ἧς μέτοχοι¹⁰ γεγόνασιν πάντες, ἄρα¹¹ νόθοι 8
 ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. Εἴτα¹³ τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν 9
 παιδευτάς,¹⁴ καὶ ἐνετρεπόμεθα·¹⁵ οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα¹⁶
 τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας¹⁷ 10
 ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευν·³ ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον,¹⁸ εἰς τὸ
 μεταλαβεῖν¹⁹ τῆς ἀγιότητος²⁰ αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παιδεία⁶ πρὸς μὲν τὸ 11
 παρὸν²¹ οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης·²² ὕστερον²³ δὲ καρπὸν
 εἰρηνικὸν²⁴ τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις²⁵ ἀποδίδωσιν²⁶ δικαιοσύνης. 12
 Διὸ τὰς παρειμένας²⁷ χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα²⁸ γόνατα²⁹
 ἀνορθώσατε·³⁰ καὶ τροχιάς³¹ ὀρθὰς³² ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ 13
 τὸ χωλὸν³³ ἐκτραπῇ,³⁴ ἰαθῇ³⁵ δὲ μᾶλλον.

Εἰρήνην διώκετε³⁶ μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν,³⁷ οὗ χωρὶς⁹ οὐδεὶς 14
 ὄψεται τὸν κύριον· ἐπισκοποῦντες³⁸ μή τις ὕστερων³⁹ ἀπὸ τῆς χάριτος 15

¹ ἐκλύω, am unstrung, become weak. ² ἐλέγχω, convict, reprove. ³ παιδεύω, teach, educate. ⁴ μαστιγώω, whip, lash. ⁵ παραδέχομαι, receive, accept. ⁶ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ⁷ ὑπομένω, tarry, endure. ⁸ προσφέρω, bring to, offer. ⁹ χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹⁰ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹¹ ἄρα, so, then. ¹² νόθος, illegitimate child, illegitimate. ¹³ εἴτα, then, thereafter. ¹⁴ παιδευτής, οὔ, ὁ, instructor, one who disciplines. ¹⁵ ἐντρέπω, turn about, reverence. ¹⁶ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ¹⁷ ὀλίγος, little, few. ¹⁸ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁰ ἀγιότης, ητος, ἡ, holiness. ²¹ ἀρρίμι, be present, have arrived. ²² λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²³ ὕστερον, lastly, afterward. ²⁴ εἰρηνικός, peaceable, peaceful. ²⁵ γυμνάζω, train, undergo discipline. ²⁶ ἀποδίδωμι, give back, pay. ²⁷ παρίημι, neglect, weaken. ²⁸ παραλύω, relax, enfeeble. ²⁹ γόνυ, ατος, τό, knee. ³⁰ ἀνορθώω, restore, strengthen. ³¹ τροχιά, ᾶς, ἡ, wheel-track, path. ³² ὀρθός, straight, upright. ³³ χωλός, lame, deprived of a foot. ³⁴ ἐκτρέπω, turn aside, wander. ³⁵ ἰάομαι, heal. ³⁶ διώκω, pursue, persecute. ³⁷ ἁγιασμός, οὔ, ὁ, consecration, holiness. ³⁸ ἐπισκοπέω, look upon, oversee. ³⁹ ὕστερέω, lack, need.

τοῦ θεοῦ· μή τις ρίζα¹ πικρίας² ἄνω³ φύουσα⁴ ἐνοχλῇ,⁵ καὶ διὰ ταύτης
 μιανθῶσιν⁶ πολλοί· μή τις πόρνος,⁷ ἢ βέβηλος,⁸ ὡς Ἦσαῦ, ὃς ἀντὶ⁹ 16
 βρώσεως¹⁰ μιᾶς ἀπέδοτο¹¹ τὰ πρωτοτόκια¹² αὐτοῦ. Ἦστε γὰρ ὅτι καὶ 17
 μετέπειτα,¹³ θέλων κληρονομήσαι¹⁴ τὴν εὐλογίαν,¹⁵ ἀπεδοκιμάσθη·¹⁶
 μετανοίας¹⁷ γὰρ τόπον οὐχ εὔρεν, καίπερ¹⁸ μετὰ δακρύων¹⁹ ἐκζητήσας²⁰
 αὐτήν.
 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ²¹ ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ²² πυρί, καὶ 18
 γνόφῳ,²³ καὶ σκότῳ,²⁴ καὶ θυέλλῃ,²⁵ καὶ σάλπιγγος²⁶ ἤχῳ,²⁷ καὶ φωνῇ 19
 ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο²⁸ μὴ προστεθῆναι²⁹ αὐτοῖς
 λόγον· οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον,³⁰ ὡς καὶ³¹ θηρίον³² θίγῃ³³ τοῦ 20
 ὄρους, λιθοβοληθήσεται·³⁴ καί, οὕτως φοβερόν³⁵ ἦν τὸ φανταζόμενον,³⁶ 21
 Μωϋσῆς εἶπεν, Ἐκφοβός³⁷ εἰμι καὶ ἔντρομος.³⁸ Ἀλλὰ προσεληλύθατε 22
 Σιών ὄρει, καὶ πόλει θεοῦ ζώντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ,³⁹ καὶ
 μυριάσιν⁴⁰ ἀγγέλων, πανηγύρει⁴¹ καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων⁴² ἐν 23
 οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων,⁴³ καὶ κριτῇ⁴⁴ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασιν
 δικαίων τετελειωμένων,⁴⁵ καὶ διαθήκης⁴⁶ νέας⁴⁷ μεσίτῃ⁴⁸ Ἰησοῦ, καὶ 24

¹ ρίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ² πικρία, ας, ἡ, bitterness. ³ ἄνω, up, above. ⁴ φύω, grow up, spring up. ⁵ ἐνοχλέω, trouble, annoy. ⁶ μιάνω, stain, defile. ⁷ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ⁸ βέβηλος, worldly, profane. ⁹ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁰ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ¹¹ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹² πρωτοτόκια, ων, τό, birthright. ¹³ μετέπειτα, afterwards. ¹⁴ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁵ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁶ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ¹⁷ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁸ καίπερ, although. ¹⁹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²⁰ ἐκζητέω, seek out, inquire. ²¹ ψηλαφάω, touch, handle. ²² καίω, burn, ignite. ²³ γνόφος, ου, ὁ, darkness, gloom. ²⁴ σκότος, ους, τό, darkness. ²⁵ θυέλλα, ης, ἡ, storm, whirlwind. ²⁶ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ²⁷ ἤχος, ους, ὁ, noise, sound. ²⁸ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ²⁹ προστίθηναι, add, add to. ³⁰ διαστελλόμενος, set apart, fig. to distinguish. ³¹ καὶ, and if, even if. ³² θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ³³ θίγγω, touch, handle. ³⁴ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ³⁵ φοβερός, fearful, terrible. ³⁶ φαντάζω, cause to appear. ³⁷ ἐκφοβός, terrified, greatly terrified. ³⁸ ἔντρομος, terrified, trembling. ³⁹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁴⁰ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ⁴¹ πανήγυρις, εως, ἡ, festive gathering, festival assembly. ⁴² πρωτότοκος, first-born. ⁴³ ἀπογράφω, register, enroll. ⁴⁴ κριτής, ου, ὁ, judge. ⁴⁵ τελειόω, fill, fulfill. ⁴⁶ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁴⁷ νέος, new, young. ⁴⁸ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between.

αἵματι ῥαντισμοῦ¹ κρείττον² λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἀβελ. Βλέπετε μὴ ²⁵
 παραιτήσθηθε³ τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον,⁴ τὸν ἐπὶ γῆς
 παραιτησάμενοι³ χρηματίζοντα,⁵ πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ'
 οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι:⁶ οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν⁷ τότε, νῦν δὲ ²⁶
 ἐπήγγελται,⁸ λέγων, Ὡς ἅπαξ⁹ ἐγὼ σείω¹⁰ οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ
 τὸν οὐρανόν. Τὸ δέ, Ὡς ἅπαξ,⁹ δηλοῖ¹¹ τῶν σαλευομένων⁷ τὴν ²⁷
 μετάθεσιν,¹² ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα.⁷ Διὸ ²⁸
 βασιλείαν ἀσάλευτον¹³ παραλαμβάνοντες,¹⁴ ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς
 λατρεύομεν¹⁵ εὐαρέστως¹⁶ τῷ θεῷ μετὰ αἰδοῦς¹⁷ καὶ εὐλαβείας:¹⁸ καὶ γὰρ ²⁹
 ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.¹⁹

Ἡ φιλαδελφία²⁰ μενέτω. Τῆς φιλοξενίας²¹ μὴ ἐπιλανθάνεσθε:²² διὰ ταύτης ¹³
 γὰρ ἔλαθόν²³ τινες ξενίσαντες²⁴ ἀγγέλους. Μιμνήσκεσθε²⁵ τῶν δεσμίων, ³
 ὡς συνδεδεμένοι:²⁷ τῶν κακουχομένων,²⁸ ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.
 Τίμιος²⁹ ὁ γάμος³⁰ ἐν πᾶσιν, καὶ ἡ κοίτη³¹ ἀμίαντος:³² πόρνοιοι³³ δὲ καὶ ⁴
 μοιχοὺς³⁴ κρινεῖ ὁ θεός. Ἀφιλάργυρος³⁵ ὁ τρόπος,³⁶ ἀρκούμενοι³⁷ τοῖς ⁵
 παροῦσιν:³⁸ αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν, Οὐ μὴ σε ἀνῶ,³⁹ οὐδ' οὐ μὴ σε

¹ ῥαντισμός, οὐ, ὁ, sprinkling, purification. ² κρείττων, stronger, more excellent. ³ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ⁴ φεύγω, flee, escape. ⁵ χρηματίζω, instruct, reveal. ⁶ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ⁷ σαλεύω, shake, excite. ⁸ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ⁹ ἅπαξ, once, once for all. ¹⁰ σείω, shake. ¹¹ δηλώω, show, make clear. ¹² μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ¹³ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ¹⁴ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁵ λατρεύω, serve, worship. ¹⁶ εὐαρέστως, acceptably. ¹⁷ αἰδώς, οὐς, ἡ, modesty, shame. ¹⁸ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ¹⁹ καταναλίσκω, consume, consume utterly. ²⁰ φιλαδελφία, ας, ἡ, love of brothers, brotherly love. ²¹ φιλοξενία, ας, ἡ, hospitality. ²² ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ²³ λανθάνω, escape notice, am hidden. ²⁴ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁵ μιμνήσκομαι, remember, recall. ²⁶ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ²⁷ συνδέω, bind together. ²⁸ κακουχέω, treat evilly. ²⁹ τίμιος, precious, honorable. ³⁰ γάμος, ου, ὁ, marriage, wedding. ³¹ κοίτη, ης, ἡ, bed, sexual promiscuity. ³² ἀμίαντος, undefiled, untainted. ³³ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ³⁴ μοιχός, ου, ὁ, adulterer. ³⁵ ἀφιλάργυρος, free from the love of money. ³⁶ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ³⁷ ἀρκέω, assist, suffice. ³⁸ παρίημι, be present, have arrived. ³⁹ ἀνίημι, give up, loosen.

ἐγκαταλείπω.¹ Ὡστε θαρροῦντας² ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ἐμοὶ βοηθός,³ 6
καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσῃ μοι ἄνθρωπος.

Μνημονεύετε⁴ τῶν ἡγουμένων⁵ ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον 7
τοῦ θεοῦ: ὧν ἀναθεωροῦντες⁶ τὴν ἔκβασιν⁷ τῆς ἀναστροφῆς,⁸ μιμεῖσθε⁹
τὴν πίστιν. Ἰησοῦς χριστὸς χθὲς¹⁰ καὶ σήμερον¹¹ ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς 8
αἰῶνας. Διδαχαῖς¹² ποικίλαις¹³ καὶ ξέναις¹⁴ μὴ παραφέρεσθε: ¹⁵καλὸν γὰρ 9
χάριτι βεβαιοῦσθαι¹⁶ τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν,¹⁷ ἐν οἷς οὐκ
ὠφελήθησαν¹⁸ οἱ περιπατήσαντες. Ἐχομεν θυσιαστήριον,¹⁹ ἐξ οὗ φαγεῖν 10
οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ²⁰ λατρεύοντες.²¹ Ὡν γὰρ εἰσφέρεται²² 11
ζώων²³ τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ
σώματα κατακαίεται²⁴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς.²⁵ Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα 12
ἀγιάσῃ²⁶ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης²⁷ ἔπαθεν.²⁸ 13
Τοίνυν²⁹ ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς,²⁵ τὸν ὀνειδισμὸν
αὐτοῦ φέροντες. Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν 14
μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.³¹ Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν³² θυσίαν³³ 15
αἰνέσεως³⁴ διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ' ἔστιν, καρπὸν χειλέων³⁵
ὁμολογούντων³⁶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Τῆς δὲ εὐποιΐας³⁷ καὶ κοινωνίας³⁸ μὴ 16

¹ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ² θαρρέω, of good courage, have confidence. ³ βοηθός, οὐ, ὁ, helping, helper. ⁴ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁵ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁶ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ⁷ ἐκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ⁸ ἀναστροφή, ἡς, ἡ, conduct, behavior. ⁹ μιμέομαι, imitate, emulate. ¹⁰ χθὲς, yesterday. ¹¹ σήμερον, today, now. ¹² διδαχή, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ¹³ ποικίλος, varied, manifold. ¹⁴ ξένος, strange, stranger. ¹⁵ παραφέρω, carry away, remove. ¹⁶ βεβαιόω, confirm, secure. ¹⁷ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁸ ὠφέλειω, profit, help. ¹⁹ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ²⁰ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ²¹ λατρεύω, serve, worship. ²² εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²³ ζῶον, ου, τό, living creature, animal. ²⁴ κατακαίω, burn up, consume entirely. ²⁵ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ²⁶ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ²⁷ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ²⁸ πάσχω, suffer, am acted upon. ²⁹ τοίνυν, accordingly, therefore. ³⁰ ὀνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ³¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ³² ἀναφέρω, bring up, offer. ³³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³⁴ αἶνεσις, εως, ἡ, praise. ³⁵ χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ³⁶ ὁμολογέω, confess, profess. ³⁷ εὐποιΐα, ας, ἡ, doing of good. ³⁸ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.

ἐπιλανθάνεσθε: ¹ τοιαύταις γὰρ θυσίαις ² εὐαρεστεῖται ³ ὁ θεός. Πείθεσθε ⁴ 17
 τοῖς ἡγουμένοις ⁴ ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε: ⁵ αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ⁶ ὑπὲρ
 τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες: ⁷ ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο
 ποιῶσιν, καὶ μὴ στενάζοντες: ⁸ ἀλυσιτελὲς ⁹ γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν: πεποιθήμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ¹⁰ ἔχομεν, ¹¹ 18
 ἐν πᾶσιν καλῶς ¹¹ θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. ¹² Περισσοτέρως ¹³ δὲ ¹⁴ 19
 παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ¹⁴ ἀποκατασταθῶ ¹⁵ ὑμῖν.

Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ¹⁶ ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα ¹⁷ τῶν ¹⁸ 20
 προβάτων ¹⁸ τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης ¹⁹ αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν
 Ἰησοῦν, καταρτίσαι ²⁰ ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ ²¹ 21
 θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ²¹ ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ
 χριστοῦ: ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε ²² τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως: ²³ 22
 καὶ γὰρ διὰ βραχέων ²⁴ ἐπέστειλα ²⁵ ὑμῖν. Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ²⁶ 23
 Τιμόθεον ²⁶ ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ¹⁴ ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

¹ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³ εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁵ ὑπείκω, yield, give way. ⁶ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ⁷ ἀποδίδωμι, give back, pay. ⁸ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ⁹ ἀλυσιτελής, unprofitable, profitless. ¹⁰ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ¹¹ καλῶς, rightly, well. ¹² ἀναστρέφω, return, live. ¹³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ τάχιον, more swiftly. ¹⁵ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹⁶ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁷ ποιμήν, ἐνος, ὁ, shepherd. ¹⁸ πρόβατον, ου, τό, sheep. ¹⁹ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ²⁰ καταρτίζω, mend, fit. ²¹ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ²² ἀνέχομαι, endure, bear with. ²³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²⁴ βραχύς, short, little. ²⁵ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ²⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy.

Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους¹ ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. 24

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.²

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. 25

¹ἡγέομαι, lead, be chief. ²Ἰταλία, ας, ἡ, Italy.